

Burmistrz Szepietowa

Ośrodek Naukowo-Konsultacyjny Piotr Fogel

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY SZEPIETOWO
UWARUNKOWANIA
(tekst ujednolicony)**

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Szepietowie
z dnia .....

OPRACOWAŁ:

Zespół

OŚRODKA NAUKOWO-KONSULTACYJNEGO PIOTR FOGEL

KRUPIA WÓLKA UL. DOLNA 33A

05-540 ZALESIE GÓRNE

w składzie:

mgr Piotr Fogel – główny projektant, członek nr 370 OIU z siedzibą w Warszawie

mgr inż. Jolanta Fiszczyk-Wiktorowicz

mgr inż. Włodzimierz Rybarczyk

mgr inż. arch. krajobrazu Anna Pugacewicz

mgr inż. arch. krajobrazu Hanna Czajkowska

Szymon Ciupa

Katarzyna Dzwonkowska

Jerzy Kisiel

Kacper Kamiński

Zmiany opracowane w 2011 roku

Zespół w składzie:

mgr inż. arch. Elżbieta Cukrowska – główny projektant - OIU z/s w Warszawie, Nr WA-380

mgr inż. arch. Jerzy Tokajuk – OIU z/s w Warszawie, Nr WA-212

mgr inż. Wojciech Zaczekiewicz

mgr inż. Adam Póttorzycki

mgr Michał Kwiatkowski

Spis treści

I. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA.....	3
II. WSTĘP, PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE SZEPIETOWO	4
III. UWARUNKOWANIA ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZEPIETOWO	4
III. UWARUNKOWANIA ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZEPIETOWO	5
3. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU ORAZ STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO GMINY SZEPIETOWO	5
IV STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	11
4. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	11
V. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	18
VI. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA	21
VII. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I MIENIA	27
VIII. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	28
IX.PRAWO WŁASNOŚCI GRUNTÓW.....	29
X. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	30
9.1. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków	30
9.2. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody	35
XI. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	37
XII. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ŹŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH.....	37

XIII. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.	37
XIV. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	38
XV. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	48
16. WYKORZYSTANE MATERIAŁY:	49

I. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo, zwana dalej Studium, jest kolejnym z etapów planowania przestrzennego w gminie, ustalonego przepisami ustawy z dnia 27.03.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z dnia 10 maja 2003 r. Nr 80, poz. 717). Studium opracowuje się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Dokument ten ma charakter obligatoryjny, sporządza się go dla obszaru gminy w jej granicach administracyjnych.

W sprawie sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo Rada Gminy podjęła uchwałę Nr XXI/160/05 z dnia 27 kwietnia 2005 r.

Opracowanie projektu studium odbywa się na podstawie umowy nr 109/05 z dnia 6 września 2005 r. zawartej pomiędzy Wójtem Gminy Szepietowo a Ośrodkiem Naukowo-Konsultacyjnym Piotr Fogel ul. Kościuszki 24 05-075 Wesoła. W umowie zawarto, m.in. że opracowanie odpowiadać będzie wymaganiom ustalonym w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z dnia 27 marca 2003 r. Nr 80, poz. 717), a zakres merytoryczny studium obejmie zagadnienia wymienione w art. 10 tej ustawy.

SPORZĄDZIŁ:

WÓJT GMINY SZEPIETOWO
UL. GŁÓWNA 6
18-210 SZEPIETOWO

OPRACOWAŁ:

Zespół

Ośrodek Naukowo-Konsultacyjny Piotr Fogel
Krupia Wólka; ul Dona 33a
05-540 Zalesie Górne

w składzie:

mgr Piotr Fogel – kierownik projektu - główny projektant, członek Warszawskiej Okręgowej Izby Urbanistycznej Nr Wa-370

mgr inż. Jolanta Fiszczyk-Wiktorowicz

mgr inż. arch. krajobrazu Anna Pugacewicz

mgr inż. arch. krajobrazu Hanna Rawska

Szymon Ciupa

Katarzyna Dzwonkowska

Jerzy Kisiel

Kacper Kamiński

II. WSTĘP, PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE SZEPIETOWO

Gmina Szepietowo jest gminą wiejską położoną w zachodniej części województwa podlaskiego. Od dnia 1 stycznia 1999 r. Szepietowo wraz z miastami Wysokie Mazowieckie i Ciechanowiec oraz gminami Klukowo, Kulesze Kościelne, Nowe Piekuty, Sokoły, Wysokie Mazowieckie, Czyżew-Osada, Kobylin Borzymy wchodzi w skład powiatu wysokomazowieckiego.

Gmina Szepietowo graniczy z gminami Wysokie Mazowieckie, Czyżew, Nowe Piekuty, Brańsk i Klukowo.

Miejscowość gminna - Szepietowo znajduje się w północnej części analizowanego obszaru.

Szepietowo jest gminą o silnie rozwiniętej funkcji rolniczej oraz korzystnym położeniu komunikacyjnym. Omawiany teren pozostaje poza zasięgiem oddziaływania dużych aglomeracji miejskich, które mogłyby stanowić ważny, zewnętrzny czynnik rozwoju.

Podstawowe dane o gminie:

Powierzchnia – 15190 ha (152 Km²)

Liczba mieszkańców – 7708

Liczba sołectw - 48

Liczba miejscowości - 48

Gęstość zaludnienia – 51,08 osób/km²

Użytkowanie ziemi:

grunty orne – 11323

sady – 37

łąki – 1414

pastwiska – 1001

lasy i grunty leśne – 1003

pozostałe (w tym tereny zabudowane i drogi) – 412

III. UWARUNKOWANIA ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZEPIETOWO

3. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU ORAZ STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO GMINY SZEPIETOWO

3.1. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne w gminie Szepietowo – stan prawny.

Gmina Szepietowo nie posiada jednego, spójnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego swojego obszaru, co z punktu widzenia interesów gminy nie jest rozwiązaniem korzystnym.

Przeznaczenie i zagospodarowanie terenu w gminie Szepietowo do 31 grudnia 2002 r. regulował miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo zatwierdzony uchwałą nr 118/XXIV Rady Gminy w Szepietowie z dnia 25 marca 1993 r., który od 1 stycznia 2003 r. stracił ważność i nie może być już traktowany jako prawo miejscowe.

Do planu tego gmina wykonała po 1994 r. 1 zmianę i jest to plan, który zgodnie z obowiązującym prawem nie utracił swojej mocy po 31 grudnia 2002 r. Jednak ze względu na zasięg przestrzenny nie odgrywają one większego znaczenia w zarządzaniu przestrzenią gminy.

Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Szepietowo:

Uchwała nr IX/65/03 Rady Gminy w Szepietowie z dnia 29 października 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentów wsi Włosty Olszanka i Dąbrowa Wilki - dotycząca przeznaczenia terenów pod działka nr 25a/4 we wsi Włosty Olszanka – zabudowa usługowo-mieszkaniowa oraz działka nr 18/1 we wsi Dąbrowa Wilki – eksploatacja kruszywa.

30 grudnia 2002 r. Rada Gminy w Szepietowie podjęła uchwałę Nr 27/III/02 o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całej gminy, która nie doczekała się realizacji. W rezultacie została ona uchylona przez Radę Gminy.

Obowiązujący na obszarze gminy Szepietowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest zgodny z przyjętą polityką przestrzenną, jednak nie pozwala on w najmniejszym stopniu na swobodne zarządzanie przestrzenią, gdyż ogółem obejmuje obszar zaledwie około 1,5 ha. Plan ten nie zapewnia gminie terenów dla rozwoju nowych funkcji, czy znaczących realizacji nowej zabudowy. Zarówno pod względem powierzchni jak i możliwości dysponowania terenem ma on znaczenie marginalne. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego realizowany był w odpowiedzi na konkretne wnioski - potrzeby, jest zatem niewystarczającą ofertą lokalizacyjną.

Narzędziem realizowania polityki przestrzennej w gminie Szepietowo jest ustalenie w drodze decyzji warunków zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego, z którego gmina skutecznie korzysta. Dotychczas wydano w roku 2003 – 43 decyzje o warunkach zabudowy oraz 1 decyzję o lokalizacji inwestycji celu publicznego, w roku 2004 – 39 decyzji o warunkach zabudowy oraz 2 decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego, w roku 2005 - 36 decyzji o warunkach zabudowy oraz 3 decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Jednak stosowanie tego narzędzia możliwe jest w ograniczonym zakresie, w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, posiadających dostęp do infrastruktury technicznej, nie wymagających uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne.

Gmina Szepietowo posiada uchwalone (Uchwałą Nr V/39/03 Rady Gminy Szepietowo z dn. 28 marca 2003 r.) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, opracowane zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. Studium nie jest jednak prawem miejscowym, jest ono jedynie wyrazem polityki przestrzennej realizowanej przez wójta gminy Szepietowo.

3.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo przyjęte Uchwałą Nr V/39/03 Rady Gminy Szepietowo z dn 28 marca 2003 r. jest obowiązującym dokumentem polityki wewnętrznej gminy. Studium zakłada rozwój gminy w oparciu o jej podstawowe zasoby: dobre warunki do rozwoju rolnictwa, walory przyrodnicze i historyczne, korzystne położenie komunikacyjne oraz dobrze rozwiniętą infrastrukturę.

Zasadą „starego” studium jest przyjęcie następujących kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo:

1. kształtowanie ekologicznych podstaw rozwoju gminy przez racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem zasad jego ochrony i rekultywacji,
2. ochrona najcenniejszych kompleksów rolniczej przestrzeni produkcyjnej i zwiększenie stopnia zalesienia gminy,
3. ochrona środowiska kulturowego i dbałość o kształtowanie nowych wartości kulturowych w gminie,
4. stworzenie warunków do poprawy i rozwoju zabudowy mieszkaniowej w gminie,
5. stworzenie warunków do rozwoju działalności handlowo-produkcyjnej i usługowej inwestorów,
6. poprawa wyposażenia sołectw w obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i społecznej,
7. budowa ścieżek rowerowych oraz rozwinięcie informacji turystycznej dla obsługi turystyki i wypoczynku,
8. systematyczna modernizacja i poprawa parametrów technicznych sieci dróg gminnych i współpraca z odpowiednimi organami w zakresie realizacji ponadlokalnych celów publicznych w zakresie komunikacji,
9. troska o ład przestrzenny w gminie przez wykorzystywanie tradycji regionalnych przy projektowaniu i realizacji budownictwa zagrodowego i jednorodzinne.

Założono, że podstawowym ośrodkiem dla obsługi mieszkańców jest Szepietowo. Przyjęto, w analizowanym w studium, że okresie do 2012 roku zabudowa i układ przestrzenny miejscowości gminnej będzie ewoluował w kierunku zabudowy o charakterze małego miasta, a tereny okolicznych wsi utrzymają swój obecny charakter.

Przyjęto wzrost ogólnej powierzchni terenów mieszkaniowych jedynie w Szepietowie, Włostach Olszance, Plewkach i Dąbrówce Kościelnej.

W zakresie obszarów turystyki i wypoczynku wskazano na naturalne, korzystne warunki do rozwoju tej funkcji wzdłuż rzeki Mianki.

W zakresie rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ze względu na przewagę terenów o wysokiej przydatności gleb do rozwoju rolnictwa, niewiele jest terenów, które w przyszłości bez strat dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej mogłyby stanowić rezerwę pod funkcje inwestycyjne. Studium przyjęło zasadę, że niedopuszczanie do rozpraszania zabudowy na terenach rolnych i w pierwszej kolejności przeznaczanie pod zainwestowanie nierolnicze terenów rolnych, położonych w obszarze już istniejącego zainwestowania oraz terenów o najniższej wartości dla produkcji rolnej,

W ramach terenów zainwestowanych wydzielono:

1. Tereny zabudowy mieszkaniowej
  - Tereny zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług (MN)
  - Tereny mieszanej zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej (MM)
2. Tereny usług nieuciążliwych
3. Tereny przemysłowe i tereny aktywności gospodarczej
  - Tereny specjalnej aktywności gospodarczej i usług uciążliwych AG.
  - Tereny przemysłu, składów P.
4. Tereny obsługi technicznej gminy
5. Tereny specjalne
6. Tereny transportu kolejowego KK
7. Tereny transportu drogowego K

Obszar gminy Szepietowo wskutek różnic w jakości terenów zabudowanych, dostępności do usług publicznych i komercyjnych, jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, barier topograficznych, intensywności zainwestowania w zakresie mieszkalnictwa i rozwoju rolnictwa, oraz uwarunkowań

wynikających z przepisów szczególnych został podzielony na 8 stref przestrzennych, które wypełniają całą gminę i przenikają się nawzajem.

Strefą o najintensywniejszym, planowanym rozwoju jest miejscowość gminna – Szepietowo.

3.3. Przyczyna zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo zostało opracowane w 2002 r. i uchwalone w 2003 r., zgodnie z zakresem i procedurą, przewidzianą w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139). Do konieczności zmiany studium przyczyniły się następujące okoliczności:

Zmiana przepisów prawnych w zakresie planowania przestrzennego, wejście w życie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz.U.03.80.717), która w miejsce spójności nakłada na gminy opracowujące plany zagospodarowania przestrzennego obowiązek ich zgodności ze studium.

Od 2002 r. sporządzono i uchwalono szereg dokumentów określających politykę gminy i województwa, w zakresie związanym z gospodarowaniem przestrzenią. Należą do nich:

- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego (Uchwalony 27 czerwca 2003 r. przez Sejmik Województwa Podlaskiego, Uchwała nr IX/80/03),
- Program rozwoju lokalnego gminy Szepietowo,
- Program ochrony środowiska dla gminy Szepietowo na lata 2004 - 2011
- Plan Gospodarki Odpadami do 2011 roku

Niebagatelny wydarzeniem było wstąpienie Polski do Uni Europejskiej. Niezbędne jest zatem wprowadzenie do studium uaktualnień, które nie zablokują gminie możliwości korzystania z zewnętrznych środków pomocowych w skutek rozbieżności dokumentów planistycznych.

3.4. Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo.

Struktura przestrzenna przeznaczenia terenów w gminie, w tym rodzaj zabudowy na obszarze gminy Szepietowo są zgodne z ustaleniami miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego, który do dnia 31 grudnia 2002 r. był prawem miejscowym z zakresu planowania przestrzennego w gminie Szepietowo.

Plan zakładał, że wiodącą funkcją rozwojową, priorytetową na obszarze gminy jest rolnictwo.

W zakresie rozwoju funkcji rolniczej plan postulował hodowlę bydła uprawę zbóż i buraka cukrowego, jako wiodące kierunki produkcji rolniczej.

Plan wskazywał na hierarchiczny system osadniczy:

Szepietowo – funkcja lokalnego ośrodka rozwoju,

Dąbrówka Kościelna oraz zespół wsi Wojny (Włóściańskie, Szlacheckie, Krupy, Wawrzyńce) – funkcja ośrodka wspomagającego w zakresie obsługi ludności,

Pozostałe wsie – ośrodki produkcyjne z usługami elementarnymi.

Zapisy miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo w wielu aspektach nie przystają do obecnych realiów zarządzania przestrzenią, w kilku punktach są niezgodne z obowiązującym prawem oraz prowadzoną obecnie polityką przestrzenną.

Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo wprowadził generalną zasadę podziału obszaru na strefy zainwestowane i niezainwestowane, w ramach których zawierały się określone funkcje.

W ramach strefy zainwestowanej wyróżniono funkcje:

- Mieszkaniową
- Usługową
- Produkcyjno-przemysłową, rzemiosło produkcyjne oraz eksploatacje surowców mineralnych
- Techniczną

W ramach strefy niezainwestowanej wyróżniono funkcje:

- Rolniczą
- Leśną

3.5. Tereny mieszkaniowe

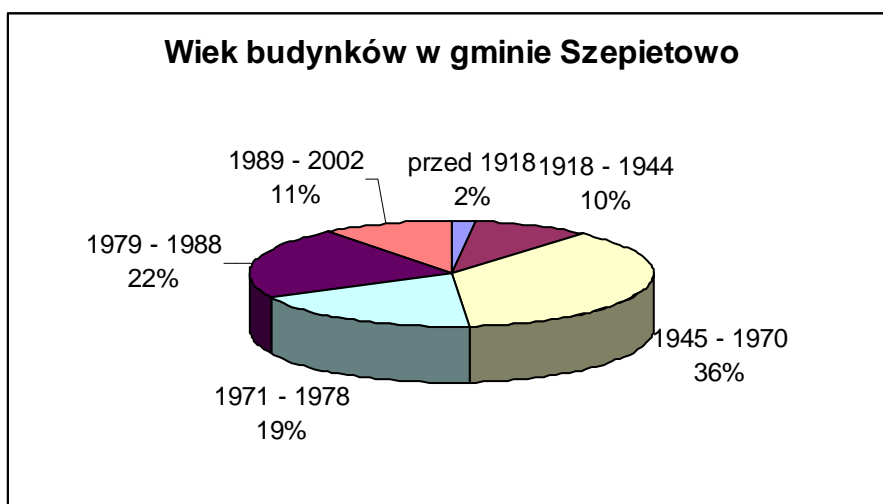
Struktura przestrzenna terenów mieszkaniowych oraz rodzaj zabudowy na obszarze opracowania są zgodne z ustaleniami miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego, który do dnia 31 grudnia 2002 r. był prawem miejscowym na tym obszarze. Na terenie gminy Szepletowo można wyodrębnić następujące typy zabudowy:

- zagrodową,
- jednorodziną,
- jednorodziną z dopuszczeniem usług o charakterze nieuciążliwym,
- wielorodziną

Zasób mieszkaniowy w gminie Szepletowo w 2002¹ r. wynosił:

	Ilość ogółem	Właściciele	
		Osoby fizyczne	Inne
Liczba budynków	1665	1606	59
Liczba mieszkań	1901	1654	247
Powierzchnia użytkowa w m ²	200357	186407	13950

Dane pochodzące z Narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań 2002 pokazują, że prawie 48% wszystkich mieszkań została wybudowana przed 1970 r., co ilustruje poniższy wykres.

Powyższe pokazuje, że poważnym problemem w skali gminy są lub będą w najbliższym czasie koszty remontów i modernizacji starych domów, ponoszone prawie w całości przez mieszkańców.

3.6. Ruch budowlany

O ruchu budowlanym oraz potencjalnych zamierzeniach budowlanych mieszkańców i właścicieli nieruchomości gminy Szepletowo można wnioskować na podstawie ilości wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz wniosków o zmianę przeznaczenia terenów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, które wpłynęły na etapie opracowywania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepletowo.

Gmina Szepletowo zgodnie z przysługującym jej prawem wydaje decyzje o warunkach zabudowy. Jest to narzędzie, które bardzo sprawnie pozwala w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zarządzać przestrzenią. W latach 2003 -2005 wszczęto 118 spraw o wydanie decyzji o warunkach zabudowy. Decyzje te były przestrzennie rozproszone po terytorium całej gminy i dotyczyły między innymi:

¹ Dane Narodowy Spis Powszechny 2002 r.

- budowy lub rozbudowy domu jednorodzinnego,
- budowy budynku inwentarskiego,
- budowy budynku gospodarczego,
- budowy zbiornika na gnojowicę
- budowy lub rozbudowy obory,
- budowy silosa zbożowego,
- budowy płyty do składowania obornika i zbiornika na gnojowicę.

Do Urzędu Gminy w Szepietowie wpłynęło 20 wniosków od właścicieli działek z prośbą o zmianę przeznaczenia terenu w opracowywanej zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w nowym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo. Dotyczą one:

- dopuszczenia budownictwa mieszkaniowego i usługowego na terenach obecnie nie przeznaczonych pod ten cel,
- dopuszczenia eksploatacji surowców,
- dopuszczenia zalesień.

3.7. Tereny usług, przemysłu i administracji

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo za miejscowym planem ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo wyznaczało i system usług publicznych, opartych na:

ośrodku głównym - miejscowości Szepietowo,

ośrodkach wspomagających – Dąbrówka Kościelna, zespół wsi Wojny,

ośrodku ponadlokalnym w zakresie szkoleń i doradztwa rolniczego – Szepietowo Wawrzyńce.

Dominującą rolę usługową w skali terenu opracowania pełni miejscowość Szepietowo, wyposażona w pełny zakres usług o znaczeniu lokalnym: usługi oświaty, kultu sakralnego, zdrowia, sportu, administracji, handlu i gastronomii oraz usługi z zakresu transportu i obsługi rolniczej. Na terenie ośrodka głównego obserwuje się wyraźną koncentrację usług wzdłuż dróg przebiegających przez miejscowość Szepietowo.

Ze względu na znaczne oddalenie południowej części gminy od miejscowości gminnej, zostały wyznaczone ośrodki o znaczeniu wspomagającym dla ośrodka głównego, koncentrujące usługi ponadpodstawowe. Na terenie wsi Dąbrówka Kościelna i zespołu wsi Wojny Szuby Włociańskie, Wojny Szuby Szlacheckie, Wojny Krupy, Wojny Pietrasze, Wojny Filipowice zostały zlokalizowane usługi: oświaty, kultu sakralnego, handlu oraz obsługi rolniczej.

Na pozostałym obszarze gminy infrastruktura społeczna jest świadczona przez sieć ośrodków o znaczeniu podstawowym, zapewniających usługi z zakresu oświaty (Dąbrowa Moczydły, Wyliny Ruś), obsługi rolniczej oraz handlu.

Pomimo rozproszonych ośrodków podstawowych oraz wspomagających równomierną obsługę sieci osadniczej z zakresu usług na terenie gminy nie jest wystarczająca, zwłaszcza w północnej i północno zachodniej części opracowania.

W większości dużych wsi obserwuje się wyraźną tendencję do łączenia funkcji mieszkaniowej z usługową.

Lokalizacja zakładów przemysłowych, usług rzemiosła oraz składów została skoncentrowana w Szepietowie, wzdłuż linii kolejowej Warszawa – Białystok, która oddziela północną – przemysłową część miejscowości od południowej – o charakterze mieszkaniowo – usługowym. Obok istniejących zakładów produkcyjnych na terenie Szepietowa pozostawione zostały rezerwy terenów przeznaczone pod przyszłe inwestycje. Na podstawie analizy wniosków złożonych przez mieszkańców obserwuje się wyraźne dążenie do przekształcenia części tych terenów pod budownictwo mieszkaniowe. Dodatkowym miejscem koncentracji terenów przemysłowych i składów w granicach Szepietowa są południowe obrzeża miejscowości gminnej, przy drodze krajowej prowadzącej w kierunku Białowieży.

Poza wyżej wymienionymi obszarami na terenie całej gminy znajdują się nieliczne grupy zakładów produkcyjnych i/lub składowych oraz powierzchniowej eksploatacji.

W gminie brak jest dużych zakładów przemysłowych. Największymi przedsiębiorstwami w gminie są:

- Młyn „Rafałek” w Pułaziach Świerze,
- DIKPAK S.c. w Białymstoku Zakład w Szepietowie,
- Stacja Diagnostyczna „KONKRET” w Szepietowie,
- Gminna Spółdzielnia „SCh” w Szepietowie,
- „MNI” S.A. w Szepietowie,
- Energobud 1W. Dawidowski Szepietowo,
- Piekarnia Waldemara Hermana w Szepietowie,
- „UNIMEX” Sp.j. w Szepietowie,
- „ROLPOL” Ołdakowscy w Szepietowie,
- Skup żywca,
- Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych,
- TRAKT – wytwórnia betonu i elementów betonowych.
- EMG w Szepietowie,
- Hurtownia Materiałów do Produkcji Rolnej Skłodowski Michał w Średnicy Pawłowięta

IV STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

4. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Charakterystyka warunków klimatycznych

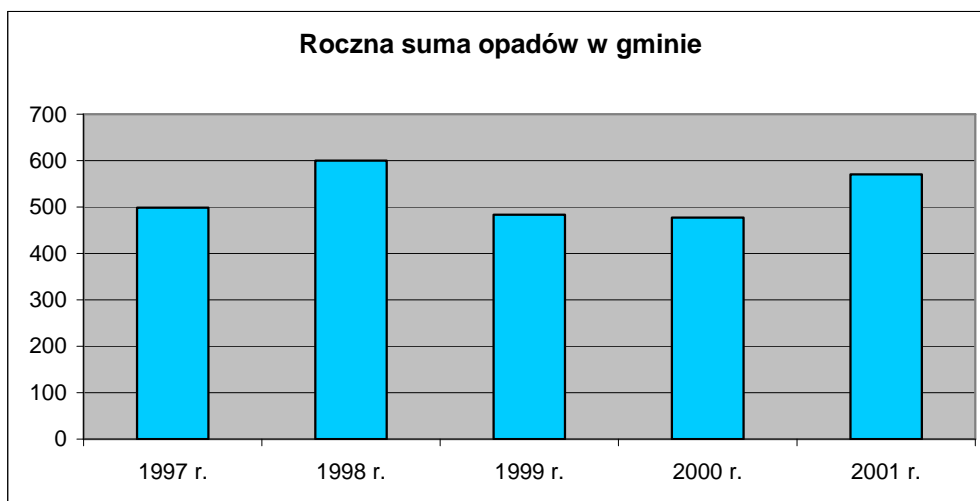
Spośród dostępnych danych meteorologicznych, najbardziej niesprzyjająca dla rozwoju rolnictwa charakterystyka dotyczy miesięcznej sumy opadów. Z poniższego zestawienia danych (tabl. 1, 2) wynika, iż w okresie wegetacyjnym (dni ze średnią temperaturą doby powyżej 5 °C), czyli w miesiącach kwiecień – październik, miesięczna suma opadów w roku 2002 oraz w latach 1997, 1999, 2000 jest bardzo niska. Dane z poszczególnych miesięcy posiadają swe odzwierciedlenie w rocznej sumie opadów, która wahając się w przedziale 476 – 498 mm, jest niższa od średniej rocznej sumy opadów dla tego rejonu (550 – 600).

Klimatyczny bilans wodny (mm), sporządzony przez IUNiG na podstawie informacji dekadowych z IMGW, na terenie gminy Szepietowo w kwietniu i maju 2002 wypada ujemnie i wynosi – 75 mm. Dane to świadczy o większych stratach wody (parowanie, infiltracja, odpływ powierzchniowy itp.) niż jej przychodzie (opady). Niewystarczająca ilość opadów atmosferycznych nie stanowi jednak w dłuższym okresie perspektywnym większej bariery dla rozwoju rolnictwa, ponieważ roślinność uprawowa nie ma utrudnionego dostępu do wód gruntowych, których poziom należy określić jako dość wysoki.

Długość okresu wegetacyjnego, z uwagi na przewagę w tym rejonie klimatycznym (Mazowiecko – Podlaski), wpływów kontynentalnych, jest krótsza niż na zachodzie Polski i wynosi w zależności od roku, ok. 190 – 200 dni. Przewaga wpływów kontynentalnych zaznacza się także w średniej miesięcznej temperaturze minimalnej przy powierzchni gruntu, która w miesiącach listopad – kwiecień przeważnie jest niższa od 0°C. Ujemne temperatury są szczególnie niebezpieczne dla wzrostu upraw w miesiącach wiosennych (marzec – kwiecień).

Średnia dobową temperatura powietrza w °C, w gminie

Rok	Miesiąc											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1997	-6,3	1,3	2,5	5,5	12,3	16,9	17,4	18,0	11,7	4,5	2,1	-2,5
1998	0,1	1,1	0,9	9,2	13,9	17,2	17,1	15,5	12,4	6,9	-3,7	-3,8
1999	-1,3	-2,1	3,5	9,5	11,3	18,4	20,1	17,2	14,5	7,4	0,1	-0,3
2000	0,1	3,7	5,6	17,7	21,2	23,0	21,4	23,2	b.d.	16,4	8,7	3,1
2001	-1,4	-2,1	1,2	7,8	13,2	14,4	20,6	18,3	11,5	9,5	1,3	-6,4
2002	-1,9	2,6	3,9	8,3	16,4	16,8	20,6	19,7	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Charakterystyka rolniczej przydatności gleb

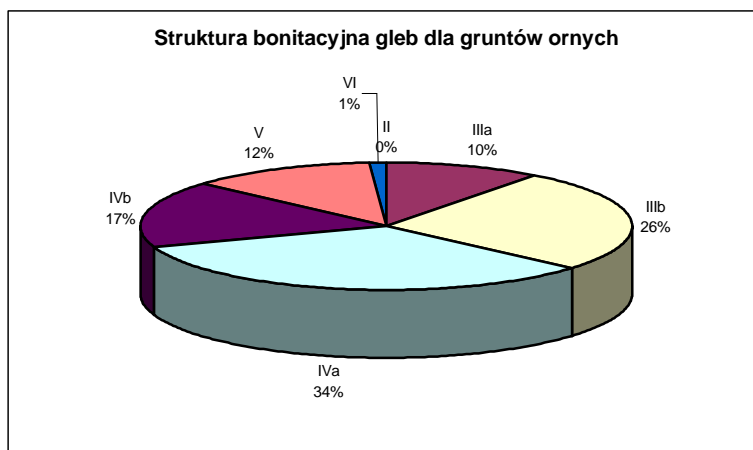
Obliczony przez Instytut Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach wskaźnik waloryzacji warunków klimatycznych i glebowych dla gminy Szepietowo wynosi 74,4 pkt., co stanowi jedną z wyższych wartości w województwie podlaskim. Średnia dla powiatu wysokomazowieckiego wynosi 67,5 pkt. Gmina Szepietowo charakteryzuje się przewagą gleb bardzo dobrych i dobrych. Dominują gleby III i IV klasy bonitacyjnej, należące do kompleksów glebowych pszennych dobrych lub pszenno – żytnich (gleby brunatne i czarne ziemie). Obok nich występują gleby IV klasy bonitacyjnej, charakteryzujące się takim samym składem mechanicznym, lecz nieco gorszymi warunkami wodno- powietrznymi. Największa ich koncentracja występuje w rejonie wsi: Włosty Olszanka, Plewki, Dąbrowa Dołęgi, Dąbrowa Zabłotne i Szepietowo Wawrzyńce.

Do gleb chronionych z mocy stosownej ustawy należą również grunty o średnio korzystnych warunkach dla intensyfikacji rolnictwa, głównie żytnie dobre z małym udziałem żytnio – ziemniaczanych (Wyliny Ruś, Dąbrówka Kościelna).

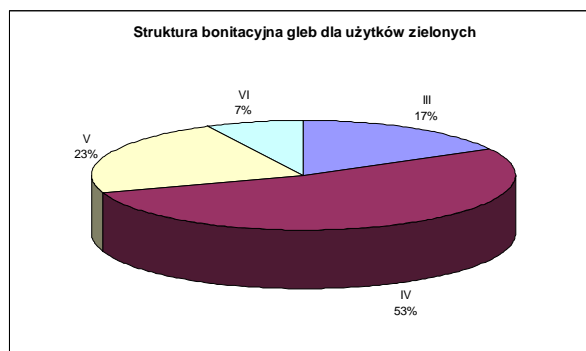
Na terenie gminy grupa gleb słabszych (gleby brunatne i biellicowe) występuje w znaczącej mniejszości i płatowo. Wśród gleb o gorszych warunkach dla rolnictwa wyróżnia się gleby V klasy bonitacyjnej, należące do kompleksów zbożowo- pastewne i żytnio – ziemniaczanych (m.in. na terenie sołectw: Wojny Wawrzyńce, Wojny Krupy) oraz VI klasy bonitacyjnej - kompleksy żytnio- łubinowe (m.in. w: Dąbrowie Moczydłach).

Gleby z klasy V i VI, z uwagi na dużo mniejszą przydatność do celów rolniczych w stosunku do wyższych klas bonitacyjnych, powinny być w pierwszej kolejności wykorzystywane na cele nierolnicze.

Opracowany w 2004 r. „Wykaz gruntów w klasach bonitacyjnych” wskazuje na bardzo korzystne warunki glebowe do rozwoju upraw, szczególnie roślin wymagających dobrych, bogatych w składniki odżywcze gleb

oraz do hodowli zwierząt, szczególnie bydła.

Rozmieszczanie najlepszych gleb pokazano na mapie „Uwarunkowania”.

Użytkowanie gruntów i stan władania użytkami rolnymi

Gmina Szepietowo położona jest w rejonie intensywnego rozwoju rolnictwa. Zamieszkuje ją 7.708 osób, z czego aż 2.400 osób zatrudnionych jest w rolnictwie.

Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy przedstawia się następująco (stan na 2002 r):

Grupy użytkowników	Ogółem powierzchnia administracyjna gminy		Gospodarstwa indywidualne		Pozostałe		
	W hektarach	Udział %	W hektarach	Udział %	W hektarach	Udział %	
Wyszczególnienie gruntów							
Powierzchnia ogólna	15190	100	12942	85,2	2248	14,8	
Użytki rolne (razem)	11437	75,3	11320	74,5	117	0,8	
w tym:	Grunty orne	9641	63,5	9555	62,9	86	0,6
	Sady	43	0,3	43	0,3	-	-
	Łąki	528	3,5	517	3,4	11	0,1
	Pastwiska trwałe	1225	8,0	1205	7,9	20	0,1
Lasy i grunty leśne	2675	17,6	1183	7,8	1492	9,8	
Pozostałe grunty	1078	7,1	439	2,9	639	4,2	

Użytkowanie gruntów w gminie Szepietowo

Z powyższego zestawienia wynika, iż w strukturze użytkowania dominują użytki rolne, wśród których przeważają grunty orne, zajmujące 9641 ha (63,5%) przy mniejszym udziale pastwisk trwałych (8,0%) oraz łąk (3,5%) i nieznacznym udziale sadów (0,3%).

Należy zaznaczyć, że wśród grup użytkowników gruntów dominują gospodarstwa indywidualne, stanowiące 85,2% (12942 ha) ogólnej powierzchni gruntów. Pozostałe 14,8% (2248 ha) to gospodarstwa państwowe (łącznie z gospodarstwami rolnymi Skarbu Państwa), gospodarstwa spółek sektora publicznego i sektora prywatnego oraz własności komunalnej.

Gospodarstwa indywidualne

Wśród 1220 gospodarstw indywidualnych na terenie gminy dominują gospodarstwa o powierzchni ponad 10 ha (49%), przy czym średnia wielkości gospodarstwa rolnego w Gminie Szepietowo wynosi 13,3 ha użytków rolnych.

Na obszarze użytków rolnych znajdujących się we władaniu gospodarstw indywidualnych na rok 2002, pod zasiewem znajduje się 8854 ha, przy czym największe wykorzystanie powierzchni gruntów ornych w stosunku do całościowej powierzchni sołectwa występuje na terenie: wsi Kamień Rupie, Kamień Stary, Dąbrowa Zabłotne, Średnica Jakubowięta, Średnica Maćkowięta, Średnica Pawłowięta, Stawiereje Podleśne, Stawiereje Michałowięta, Moczydła Stanisławowięta, Szymbory Jakubowięta.

Wśród zwierząt hodowlanych na pierwszym miejscu (stan na rok 2002) plasuje się bydło z ogólną ilością 11716 sztuk (w tym 6925 sztuk krów dojnych) w gminie. W stosunku do roku 1996 odnotowano przyrost pogłowia bydła o 378 szt (w tym 198 sztuk krów dojnych).

Obsada trzody chlewnej w 2002 r. wyniosła 12355 sztuk i w porównaniu z rokiem 1996 była niższa o 2177 sztuk.

Hodowla bydła najsilniej rozwinęła się we wsiach: Dąbrowa Łazy, Dąbrowa Wilki, Dąbrowa Moczydły, Dąbrówce Kościelnej, Płazie Świerże, Wojny Szuby Włociańskie, Wojny Pogorzal oraz Warele Nowe (ponad 400 sztuk).

Należy zaznaczyć, że duża ilość gospodarstw uległa wysokiej specjalizacji w zakresie produkcji mleka, czemu dodatkowo sprzyja rozwijająca się tradycja upraw roślin trawiastych (łąki i pastwiska).

Trzoda chlewna najliczniej występuje natomiast we wsiach: Kamień Rupie, Dąbrowa Dołęgi, Moczydły Stanisławowięta, Dąbrowa Gogole, Wojny Szuby Włociańskie, Wojny Pietrasze oraz Wojny Pogorzal (ponad 400 sztuk).

Poziom rolnictwa w gminie Szepietowo na tle rolnictwa województwa podlaskiego należy oceniać jako wysoki, co wynika m. in. z dobrej jakości gleb, stosunkowo dobrej struktury agrarnej, wieloletniej tradycji i kultury rolnej wspartej doświadczeniem mieszkańców oraz fachowością rolników. Duży wpływ w tej kwestii odgrywa również znajdujący się na terenie gminy **Wojewódzki Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego** (dobre przygotowanie rolników), a także bliskość odbiorców produktów i płodów rolnych, a mianowicie Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekovita” w Wysokiem Mazowieckiem oraz cukrowni w Łapach (specjalizacja gospodarstw). Znaczenie wymienionych wyżej przedsiębiorstw jest tym większe, że aktualnym problemem rolnictwa są duże problemy ze zbyciem niektórych surowców rolnych. Brak wysokich (ocenianych w skali kraju) walorów przyrodniczych i kulturowych na terenie gminy nie sprzyja rozwojowi agroturystyki.

Obsługę na terenie gminy w zakresie rolnictwa zapewniają:

- Spółdzielnia Usług Rolniczych,
- Wojewódzki Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego,
- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Szepietowie,
- Bank Spółdzielczy w Szepietowie,
- Rolpol Jan Ołdakowski
- Zakład Handlowo-Usługowy Alfa Laval Agri
- Cukrownia Łapy w Łapach, punkt skupu w Szepietowie i Wylinach Rusi,
- Wylęgarnia Drobiu Stryjek Stanisław,
- Młyn zbożowy Rafałek we wsi Pułazie Świerże

4.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Lesistość w gminie Szepietowo wynosi 17,6%.

Ogólna powierzchnia lasów w gminie 2675 ha, z czego 1183 ha to lasy i grunty leśne wchodzące w skład gospodarstw rolnych. Lasy państwowe są administrowane przez Nadleśnictwo Rudka.

Niewielka część lasów nadleśnictwa, znajdujących się w granicach gminy Szepietowo, stanowi lasy ochronne:

- lasy wodochronne,
- ostoje zwierzyny
- lasy będące cennymi fragmentami rodzimej przyrody

Nadanie statusu lasów ochronnych nastąpiło na mocy decyzji Nr 8/99 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 4 stycznia 1999 r.

Lasy występują głównie w południowo-wschodniej, zachodniej i południowej części gminy. Największy i najcenniejszy przyrodniczo kompleks leśny Wyliny znajduje się w południowo-wschodniej części gminy. Dominują drzewostany na siedliskach grądowych, często z naturalnymi dla tych siedlisk gatunkami drzew. Dość liczne są lasy na siedliskach olsowych i łęgowych, z olszą czarną, jesionem, topolami i wierzbami.

Zagrożenia lasów (w oparciu o Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Rudka).

Zagrożenia biotyczne dla gospodarki leśnej:

- owady (niebezpieczne zwłaszcza dla zbiorowisk z dominującym udziałem sosny);
- zwierzęta łowne (niszczone są przez nie m.in. uprawy i młodniki);
- grzyby patogeniczne (zagrożenie głównie ze strony huby korzeniowej i opieńki miodowej), powodujące choroby lub zamieranie drzew.

Zagrożenia abiotyczne:

- wielkość opadów, temperatury powietrza, niekorzystne zjawiska atmosferyczne i zdarzenia meteorologiczne;
- pożary – zagrożenie to wynika z dużej penetracji lasów przez ludzi.

Wpływ człowieka:

- zaśmiecanie;
- nadmierna penetracja;
- kłusownictwo;

- kradzieże sadzonek z upraw i niszczenie drzewek, głównie świerkowych;
- niszczenie urządzeń i obiektów infrastruktury turystycznej;
- niszczenie i kałeczenie drzew;
- niszczenie stanowisk roślin chronionych; płoszenie zwierzyny;
- niszczenie gniazd mrowisk.

Inne zagrożenia:

- wpływ przemysłu
- rozwój komunikacji;
- rozwój zabudowy;
- zintensyfikowana produkcja rolna na obrzeżach lasów.

Stan zdrowotny i sanitarny drzew w granicach nadleśnictwa jest dobry, co wynika z prowadzonych kontroli; drzewostany nie znajdują się pod ujemnym działaniem przemysłu.

4.3. Zasoby wodne oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Powiązania przyrodnicze obszaru gminy

Gmina Szepietowo na tle sieci ECONET-PL, Na terenie gminy Szepietowo brak obszarów węzłowych i ciągów przyrodniczych (ekologicznych) o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym. Poza granicami gminy, stosunkowo niedaleko od niej są położone korytarze ekologiczne o znaczeniu międzynarodowym:

dolina dolnej Biebrzy z obszarem węzłowym [kod 26M]

dolina górnej Narwi z obszarem węzłowym [25M],

dolina Bugu [24M].

Gmina znajduje się tuż obok korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym: dolina Nurca.

Gmina Szepietowo na tle krajowego systemu obszarów chronionych. Gmina Szepietowo znajduje się w strefie oddziaływania przyrodniczego Narwiańskiego Parku Narodowego (odległość do granic parku 20km). Biebrzańskiego PN (odległość ok. 30km) i rezerwatu przyrody Koryciny (odległość 12 km).

Gmina na tle systemu ostoi przyrody CORINE-PL. System Corine pokrywa się w znacznej części z siecią ECONET lecz zastosowano tu inne kody obszarów przyrodniczo ważnych.

Za ciągi o znaczeniu lokalnym, rzadko ponadlokalnym można uznać:

Dolinę rzeki Mianka na odcinku Średnica Pawłowięta-Mień. Dolina w rozumieniu terenu o charakterze naturalnym lub półnaturalnym (lasy, zarośla, kośne łąki, pastwiska, ziołorośla, mokradła) ma szerokość 20-300m. Zbiorniki wodne, olsy i zarośla z szuwarami są ostoją wielu gatunków roślin i zwierząt. (korytarz łączy się z doliną Nurca)

Gmina Szepietowo znajduje się poza obszarami wskazanymi do ochrony w ramach Natura 2000.

Najbliżej analizowanego obszaru położone są obszary:

PLC200002 – Dolina Górnej Narwi

PLH200002 – Narwiańskie Bagna.

PLB200001 – Bagienna Dolina Narwi.

PLH140011 – Ostoja Nadbużańska.

Położenie geograficzne, warunki geologiczne i geomorfologiczne

Teren gminy znajduje się w zachodniej części Niziny Podlaskiej, w mezoregionie Wysoczyzna Wysokomazowiecka (843.35 wg podziału Kondrackiego 1988).

Przypowierzchniowa warstwa ziemi jest zbudowana przez czwartorzędowe utwory pochodzenia polodowcowego: podstokowe stożki napływowe zlodowacenia środkowopolskiego, stadiału podlaskiego, w stadium schyłkowej erozji (w części centralnej), wysoczyzny morenowe (w części północnej), równiny erozyjno-denudacyjne. Lokalnie występują utwory akumulacji rzecznej w dolinach erozyjnych, zagłębienia wytopiskowe i torfowiska. Pod osadami czwartorzędowymi znajdują się iły i piaski pochodzące z miocenu, pod nimi morskie osady kredowe i jurajskie. Platforma prekambryjska rozpoczyna się na głębokości 1000-1500m i opada w kierunku południowo-zachodnim. Powierzchnia gminy opada łagodnie w kierunku południowym. Najwyżej położone

punkty gminy znajdują się w okolicach wsi Szymbory Włodki (159,5m npm) i Kolonii Wojny-Piecki (158,1 m npm), a najniższy w korycie rzeki Mianka na granicy gminy (120,5m npm.). Morfologicznie cały obszar położony jest w obrębie wysoczyzny polodowcowej pagórkowatej, o wysokościach względnych dochodzących do 14 m i spadkach terenu do max. 5%.

Gleby i surowce mineralne

Na terenach użytkowanych rolniczo dominują gleby na podłożu mineralnym: płowe i brunatne wytworzone z glin morenowych i piasków gliniastych mocnych (kompleks pszenno-buraczany). W płytkich obniżeniach terenowych i nad ciekami wodnymi spotyka się formy z oglejeniem. W przewodnionych obniżeniach terenowych występują gleby organogeniczne: torfowe, torfiaste i murszaste wytworzone z torfów niskich oraz czarne ziemie bagienne (dolina rzeki Mianka). Pod lasami stwierdzono gleby płowe i brunatne w przypadku drzewostanów liściastych (lasy głównie w południowej części gminy) oraz bielcowe i rdzawe porośnięte przez drzewostany iglaste (w północno-wschodniej i zachodniej części gminy). Lokalnie pod lasami występują gleby inicjalne, o bardzo małej miąższości warstwy próchnicznej. Sporadycznie występują gleby torfowe z torfów wysokich i przejściowych (okolice wsi Jabłoń-Kikolskie). Na obszarach zabudowanych i komunikacyjnych powierzchnia ziemi oraz gleba zostały znacznie przekształcone, często w sposób uniemożliwiający zdiagnozowanie pierwotnie występującej gleby i skały macierzystej.

Surowce mineralne obejmują surowce budowlane w postaci piasków i pospółek eksploatowanych na niewielką skalę w okolicach Średnicy Jakubowięta, Wylin Rusi i Dąbrowy Zabłotnego (liczne odkrywki o powierzchniach kilka do kilkudziesięciu m²) oraz złoża gliny w znacznej części wyeksploatowane i znajdujące się w trakcie rekultywacji między Szepietowem i Średnicą Pawłowięta. Złoża gliny o dobrej jakości ale nie nadające się do eksploatacji ze względu na zalegające nad nimi użytki rolne z glebami wysokich klas podlegających ochronie występują prawdopodobnie w wielu miejscach w gminie.

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe obejmują kilkadziesiąt małych cieków wodnych 4 i 5 rzędu, o przepływach średnich 0,1-2,0m/s i maksymalnych 1-10m/s (cieki naturalne uregulowane, największy to rzeka Mianka i rowy melioracyjne) odprowadzających wody do Nurca i Broku, kilkanaście stawów (dawne gliniarki, pH 6,5), sadzawek i zbiorników przeciwpożarowych, torfianki (Jabłoń-Kikolskie). Koryta cieków wodnych mają przekroje poprzeczne do 10m² (Mianka w okolicach wsi Wyliny-Ruś), inne ciek, w tym rowy melioracyjne posiadają przekroje 0,5-2,0m². Na przepustach pod drogami przekroje koryt i potencjalne przepływy maksymalne ulegają zmniejszeniu, co może mieć negatywne znaczenie podczas nagłych roztopów i po ulewnych deszczach. Na większości cieków wodnych (poza dolnym odcinkiem rzeki Mianka) brak zastawek ograniczających odpływ w okresach z ujemnym bilansem wodnym. Dział wodny między dorzeczem Broku i Nurca przebiega na linii Dąbrowa-Kity - Kolonia Dąbrowa-Wilki – Dąbrowa-Moczydły – Szepietowo-Podlesne – Szepietowo – Stare Brzóska – Szymbory-Jakubowięta. Odczyn wód płynących (pomiar na Mieniu w Dąbrówce Kościelnej i w Wylinach-Ruś) jest słabo kwaśny: pH 6,2-6,5.

Wody podziemne zalegają płytko, nierzadko 0,5-1,0m ppt. a w zimowo-wiosennej porze roku na powierzchni terenu. Wynikiem płytkiego pierwszego poziomu wodonośnego jest duża ilość stawów i sadzawek. Zasobność wód w utworach czwartorzędowych jest niska: poniżej albo nieznacznie powyżej 50m³/24h/km², co odpowiada wydajności od kilku do kilkunastu m³/ujęcie. Teren gminy należy do obszarów o okresowym deficycie wody dla potrzeb rolnictwa. Mineralizacja płytkich wód gruntowych zawiera się między 0,15-0,60 g/L i rośnie z głębokością. Wody solankowe (chlorkowe) zalegają w utworach z górnej kredy. Wody hydrotermalne zalegają bardzo głęboko – np. wody o temperaturze 50°C na głębokości ok. 2500m ppt przez co ich potencjalna eksploatacja jest nieopłacalna.

Warunki meteorologiczne

Teren gminy znajduje się w północnej części regionu klimatycznego mazowiecko-podlaskiego, przy granicy z regionem mazurskim. Średnia temperatura roczna wynosi +7°C, temperatura lipca +18°C a temperatura stycznia -4,5°C. Opad roczny to 550-580mm. Okres wegetacyjny trwa około 205 dni, a okres bezprzymrozkowy 160 dni. Czas zalegania pokrywy śnieżnej to 85 dni. Dominują wiatry z

kierunku zachodniego i południowo-zachodniego. Średnia roczna prędkość wiatru zawiera się między 3 i 4 m/s.

Świat roślin

Podczas badań terenowych, przeprowadzonych późną jesienią 2002 r. wykryto ponad 290 gatunków roślin naczyniowych, w tym 55 drzew, krzewów i krzewinek. Potencjalne znaczenie gospodarcze ma 20-30% stwierdzonych gatunków.

Lasy

Lasy zajmują 2.820,51 ha co stanowi 17,73% powierzchni gminy. Na lasy państwowe przypada 1545,51ha, a na lasy niepaństwowe 1275ha. Dominują drzewostany na siedliskach grądowych, często z naturalnymi dla tych siedlisk gatunkami drzew (dąb szypułkowy, grab, lipa), w wielu miejscach z dosadzeniami sosny zwyczajnej /na mapach gospodarczych są wykazywane jako drzewostany sosnowe pomimo grądowego runa i podszytu/. Dość liczne są lasy na siedliskach olsowych i łęgowych, z olszą czarną, jesionem, topolami i wierzbami. Domieszkowo w lasach występują świerk, modrzew, brzoza brodawkowata i omszona, wiąz polny, sporadycznie dąb bezszypułkowy, a wyjątkowo jarząb szwedzki. Na drzewach występują licznie różne gatunki porostów co świadczy o wysokiej czystości powietrza i pośrednio o dobrym stanie środowiska. Lasy w gminie należą do 1376 właścicieli (2970 działek). Średnia powierzchnia lasu w gminie to 25 ha, a średnia powierzchnia działki leśnej to 0,93ha, a wydzielenia leśnego 1,1 ha (dane Nadleśnictwa Rudka). Znaczne rozdrobnienie lasów i mozaikowość siedlisk utrudnia prowadzenie racjonalnej i nowoczesnej gospodarki leśnej, w tym wykrywanie zagrożeń gradacjami szkodników, ochronę przed pożarami i zaśmiecaniem oraz właściwe dolesienia – dostosowane do siedliska.

W leśnictwie Wyliny Ruś duży jest udział drzewostanów w średnich i starszych klasach wieku, a w małych lasach niepaństwowych dominują drzewostany młode.

Świat zwierząt

W trakcie wizji terenowej w 2002r. stwierdzono 93 gatunki ptaków, 9 gatunków ssaków i 3 gatunki płazów. Termin wykonania studium został wybrany niekorzystnie pod względem możliwości rozpoznania zasobów przyrody żywej. Na podstawie wcześniejszych badań na terenie gminy (lata 1987-2002) oraz dostępnego piśmiennictwa (programy badawcze: Polski Atlas Ornitologiczny i Monitoring Pospolitych Ptaków Łęgowych) można przyjąć, że na terenie Gminy Szepietowo występuje co najmniej 150-180 gatunków zwierząt kręgowych, w tym 120-150 gatunków ptaków.

Lokalne ostoje flory i fauny

Rolę taką pełnią ciągi ekologiczne (wzdłuż ciągów jest zlokalizowana zdecydowana większość stanowisk roślin chronionych i pomników przyrody), stawy i duże kompleksy glinianek (koło Szepietowa) oraz duże zwarte obszary leśne (Wyliny-Ruś). Największą wartość jako ostoja rzadkich gatunków dobrze izolowana od wpływów człowieka ma kompleks leśny Wyliny (fragment przewidziany do ochrony jako rezerwat przyrody), gdzie stwierdzono występowanie 15 gatunków chronionych roślin naczyniowych i kilkunastu gatunków chronionych porostów oraz kilka siedlisk podlegających ochronie.

V. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

ARCHEOLOGIA

Według dostępnych danych, na terenie gminy rozpoznano 21 stanowisk archeologicznych, które objęte są ochroną konserwatorską. Żadne stanowisko archeologiczne nie jest wpisane do rejestru zabytków. Omawiane stanowiska archeologiczne – zadokumentowane podczas systematycznych badań inwentaryzacyjnych – prowadzonych w ramach ogólnopolskiego programu „Archeologiczne Zdjęcie Polski” (AZP) – reprezentowane są przez zachowane w ziemi – pod warstwą orną lub współczesną warstwą użytkową, ślady obozowisk, osad i cmentarzysk, datowanych od III tysiąclecia przed naszą erą do okresu średniowiecznego (XV-XVI w.) i nowożytnego (XVIII w.). Pod względem chronologicznym przeważają tu obiekty z epoki mezolitu, wczesnego i późnego średniowiecza. Istnieją przesłanki o możliwości znalezisk na tym terenie śladów kultury trzcinieckiej rozwijającej się w połowie 2 tysiąclecia, której zanik przypada na drugą połowę 2 tysiąclecia (typowe znaleziska to narzędzia krzemienne, przedmioty z brązu, zmarli chowani w prostych jamach lub pod kurhanami). Możliwe są też znaleziska kultury wielbarskiej – okres wpływów rzymskich (zwykle cechuje ją obrządek szkieletowy, ciałopalny i mieszany oraz różnorodne ozdoby – bransolety, naszyjniki, wisiory), która objęła tereny Podlasia w II w. n.e. i trwała do V w. n.e.

Stanowiska archeologiczne – ze względu na swoją specyfikę – narażone są na częste niszczenie przy wszelkich działaniach inwestycyjnych związanych z robotami ziemnymi. Toteż podstawowe zagrożenie dla zasobów archeologicznych znajdujących się na terenie gminy stanowi niekontrolowany ruch inwestycyjny. Jednocześnie tak duże nasycenie terenu gminy przez obszary archeologiczne może powodować zahamowanie procesów rozwoju gminy.

Z rozmieszczenia stanowisk oraz ich niewielkiej ilości należy wnosić, że prace nad AZP na terenie gminy jeszcze się nie zakończyły i w miarę prowadzonych badań ilość stanowisk archeologicznych przewidziane do uwzględnienia w sporządzanych na podstawie studium miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wzrośnie.

ZABYTKI ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

Zabytki sakralne

Zabytkową architekturę sakralną reprezentują: zespół kościoła parafialnego w Dąbrówce Kościelnej: kościół murowany z 1875 r - obiekt wpisany do rejestru zabytków wraz z bramą i ogrodzeniem z k. XIX w, murowana kostnica z początku XX w, kapliczka PM Loretańskiej – murowana p. XX w oraz drewniana dzwonnica z 2 ćw. XIX w. Kościół stanowi dominantę wsi. Dzwonnica o konstrukcji słupowej, szalowana, stojąca obok kościoła jawi się jako najstarszy i za razem najcenniejszy zabytek drewnianego budownictwa sakralnego

Na terenie gminy licznie występują gminy kapliczki z początków XX w, z których wpisane do ewidencji zabytków są: murowana kapliczka z 1862 r w Szepietowie Janówka, kapliczka z drewnianą rzeźbą św. Jana Nepomucena w Szepietowie Podleśnym, dwie kapliczki murowane z p. XX w. we wsi Wyliny Ruś oraz murowana kapliczka z okresu II wojny światowej w Zalesiu Nowym.

Dwory i folwarki.

Zachowane zespoły dworskie znajdują się w Szepietowie Wawrzyńcach, Szepietowie Podleśnym oraz we wsi Wyliny Ruś.

Szepietowo Wawrzyńce – murowany budynek służby dworskiej z l. 10 XX w wraz z 3 alejami dojazdowymi: lipową, kasztanowcową i grabową, częścią parku krajobrazowego. Zachowały się również słupy bramy wjazdowej, oraz budynek gospodarczy z przełomu XIX/XX w.

Szepietowo Podleśne Nowe – pozostałości po murowanej oborze z 1894 r (spłonęła) oraz pozostałości parku dworskiego .

Wyliny Ruś – murowany czworak z początku XX w, fragment bramy wjazdowej oraz pozostałości założenia parkowego z świerkową aleją dojazdową.

Na terenie miejscowości Dąbrowa Bybytki zidentyfikowano również murowany czworak podworski z k. XIX w.

Budownictwo zabytkowe

Na terenie gminy zachowały się licznie drewniane budynki mieszkalne posiadające wartość zabytkową. Układ przestrzenny typowej zagrody: dom mieszkalny ustawiony do drogi przeważnie kalenicowo (choć występuje też układ szczytowy), za nim prostopadle do drogi sytuowana jest zabudowa inwentarska po jednej lub po obu stronach podwórza. Całość poprzecznie zamyka stodoła ustawiona równolegle do drogi.

Tradycyjne drewniane budownictwo charakteryzuje pewna przysadzistość formy tj. wysokość przyziemia do wysokości dachu jest w proporcji jak 1:1,5 lub 1:1. Części szczytowe ścian są w większości budynków skromnie zdobione listewkami ułożonymi w jodełkę lub pionowo. Elementami zdobiącymi domy są również narożniki, okna, ganki czasami drzwi. Najciekawiej zdobione budynki mieszkalne to np.

Średnica Maćkowięta - domy nr 12 , 25 (ganek, okiennice), 24, 26;

Warele Nowe – dom nr 16;

Jabłoń Samsony – domy nr 9, 20;

Wyliny Ruś – domy nr 14, 15, 17, 36, 38, 42a;

Dąbrówka Kościelna – domy nr 19, 21, 23;

Stawiereje Michałowięta – dom nr 2;

Wojny Pogorzal – domy nr 13, 21, 47;

Dąbrowa Moczydły – domy nr 1, 3, 10, 18, 20;

Dąbrowa Gogole – dom nr 11;

Kamień Stary – domy nr 14, 22;

Kamień Rupie – dom nr 2;

Włosty Olszanka – dom nr 11.

Szepietowo – przy ul. Mazowieckiej domy nr 11, 23;

przy ul. 1-go Maja dom nr 33;

przy ul. Wyszyńskiego – dawna leśniczówka nr 7;

przy ul. Głównej domy nr 10, 13, 15, 24;

Budynki gospodarcze, głównie drewniane współgrają formą z budynkami mieszkalnymi; proporcje wysokości dachu do wysokości przyziemia są jak 2:1, częściej 1:1. Dość charakterystycznym budynkiem gospodarskim regionu podlaskiego były w spichrze, których na terenie gminy zachowało się niewiele (drewniane – Dąbrowa Łazy, Dąbrowa Wilki, Gierały Nowe, Kamień Stary, Wyszonki Posele, murowany – Dąbrówka Kościelna,

Zabudowa mieszkaniowa, pomimo surowych form wystroju architektonicznego oraz przeważnie złego stanu technicznego, zachowała zabytkowy charakter, nadając wsioł specyficzny klimat.

Najcenniejsze zabytki architektury na terenie gminy to pozostałości zabudowy dworskiej: budynek dla służby oraz budynek gospodarczy w Szepietowie Wawrzyńcach, czworak we wsi Wyliny Ruś. Na tle obiektów architektonicznych gminy ciekawy charakter posiadają: murowany budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Dąbrówce Kościelnej. W miejscowości gminnej znajdują się również przykłady ciekawego willowego budownictwa: są to budynki murowane przy ul. Mazowieckiej nr 5 i 15.

PARKI I CMENTARZE

Na terenie gminy zachowały się pozostałości trzech parków dworskich (Szepietowo Wawrzyńce, Szepietowo Podleśne, Wyliny Ruś) oraz pozostałość założenia ogrodowo-parkowego – dojazdowa aleja lipowa i szpaler świerków (Chorążyce).

Parki te pochodzą głównie z XIX/XX w. Są to parki krajobrazowe, zachowane w niewielkim stopniu o zatartym układzie kompozycyjnym.

Na terenie gminy znajdują się 2 cmentarze z okresu I wojny światowej (Średnica Pawłowięta Szepietowo- wpisane do rejestru zabytków), 2 mogiły żołnierskie z II wojny światowej (Szepietowo, Dąbrówka Kościelna) oraz 3 mogiły wojenne z okresu I wojny światowej (Wojny Pogorzal, Włosty Olszanka i Stawiereje Podleśne). W Dąbrówce Kościelnej znajduje się czynny cmentarz wyznania rzymsko-katolickiego wchodzący w skład zespołu kościelnego, a jego najstarsza część jest wpisana do rejestru zabytków.

Zachowane parki nie posiadają dużo walorów zabytkowych; są zaniedbane a nieprawidłowe użytkowanie oraz dowolne zmiany w kształtowaniu terenu doprowadziły do zatarcia ich kompozycji. Niemniej jednak dość korzystnie na tle innych pozostałości założeń parkowych na terenie gminy

wygląda park w Szepietowie Wawrzyńcach, będący w użytkowaniu Wojewódzkiego Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, z zachowanymi 3 alejami dojazdowymi oraz starodrzewiem.

Mogiły wojenne z okresu I wojny światowej jako miejsca pamięci są nieczytelne w krajobrazie. Układ cmentarza parafialnego w Dąbrówce Kościelnej jest niewyraźny; groby usytuowane ciasno pomiędzy nielicznymi starymi nagrobkami z końca XIX w.

ZABYTKI TECHNIKI I DROGOWNICTWA

W ewidencji zabytków figurują dwa wiatraki koźlaki, drewniane z lat 20 XX w. W czasie wizji terenowej stwierdzono obecność jednego we wsi Dąbrowa Łazy oraz murowany młyn motorowy – elektryczny z 1937 r. w Dąbrówce Kościelnej.

Układ drogowy na terenie gminy kształtował się wraz z początkami osadnictwa w XV w., uregulowany został w II połowie wieku XIX, po oddaniu do użytku drogi żelaznej Warszawa-Petersburg. Właściciel kilku majątków ziemskich zamieszkały w Szepietowie Wawrzyńcach - Kierznowski wynegocjował z władzami carskimi lokalizację stacji w Szepietowie, co dało impuls do rozbudowy sieci drożnej, która w tym czasie składała się jedynie z leśnych ścieżek. Wówczas to wybudowano drogę łączącą Szepietowo z Wysokiem Mazowieckiem oraz z Brańskiem

RURALISTYKA

Osadnictwo ukształtowane w XV w. utrwalane było przez kolejne stulecia. Obecne układy zabudowy wszystkich wsi na terenie gminy odpowiadają zasadniczo stanowi historycznemu, różnorodny jest jednak stopień zachowania kompozycji tych układów. Najbardziej czytelny układ przestrzenny zachował się we wsi Dąbrówka Kościelna. Jest to zarazem najstarszy zachowany układ przestrzenny wsi historycznej, objęty strefą ochrony konserwatorskiej. Dominantę wsi stanowi budynek kościoła – który wraz z zespołem obiektów jest wpisany do rejestru zabytków.

Układy dróg odzwierciedlają stan regulacji z XIX wieku. Najważniejsza jest bez wątpienia zbudowana w końcu XIX w. szosa łącząca Szepietowo z Wysokiem Mazowieckiem od północy i z Brańskiem od południa; oraz linia kolejowa Warszawa Wileńska-Petersburg.

KRAJOBRAZ

Krajobraz gminy stanowi ciekawy i cenny układ kulturowo-przyrodniczy, ujawniający się poprzez harmonijne usytuowanie siedlisk zabudowy wiejskiej, rozłogów pól wśród naturalnych zadrzewień, kompleksów leśnych, przy naturalnych ciekach. Większość wsi charakteryzuje się jednorodnym układem i czytelną kompozycją, jak również w dużej mierze przetrwaniem substancji materialnej o walorach kulturowych lub zabytkowych.

Krajobraz kulturowy wsi, przedstawia się jako typowy układ przestrzenny „okolic” drobnoszlacheckich. Tereny te nie zostały objęte planowanymi akcjami regulacyjnymi, za wyjątkiem planowych parcelacji na działki budowlane dokonanych w Szepietowie Stacji w roku 1925. Wsie mają najczęściej formy przysiółków ulicowych, o raczej skupionej zabudowie zagrodowej lub grup budynków. Budynki ustawione kalenicowo do drogi stanowią formę przeważającą, choć spotykane są również układy szczytowe. Krajobraz wsi został częściowo zaburzony poprzez wymianę starego budownictwa, co objawia się sytuowaniem nowych, murowanych budynków mieszkalnych, nie zawsze pasujących stylem i formą, tuż przy ścianach drewnianych domów. Zjawisko to obecne jest w każdej niemal wsi. Równowaga krajobrazu uległa zachwianiu w Pułaziach Świerzach gdzie obok ciekawych architektonicznie obiektów, malowniczego układu wsi powstały nowe nieharmonijne inwestycje (silosy, zakład produkcyjny).

Z punktu widzenia konserwatorskiego wśród pozostałych wsi ciekawie prezentują się Wyliny Ruś, Średnica Maćkowięta, Średnica Jakubowięta, Średnica Pawłowięta, gdzie historyczna i tradycyjna zabudowa harmonizuje z formami naturalnego krajobrazu, ukształtowania terenu, lasem, i łanami pól; oraz wsie położone w zachodniej części gminy: Dąbrowa Kaski, Dąbrowa Zabłotne, Dąbrowa Gogole, Stery Kamień i Kamień Rupie (typowe ulicówki); wsie w północno-zachodniej części gminy Szymbory, Moczydły (zabudowa kolonijna).

Generalnie krajobraz gminy Szepietowo cechują: rozległe tereny otwarte, luźno skupiona zabudowa wsi (d. ulicówki) lub kolonijna oraz skromna lesistość, zachowane układy pól i siedlisk, różnorodna sieć drogowa oraz nieznaczny udział form naturalnych lecz w miarę równomiernie pokrywających obszar gminy.

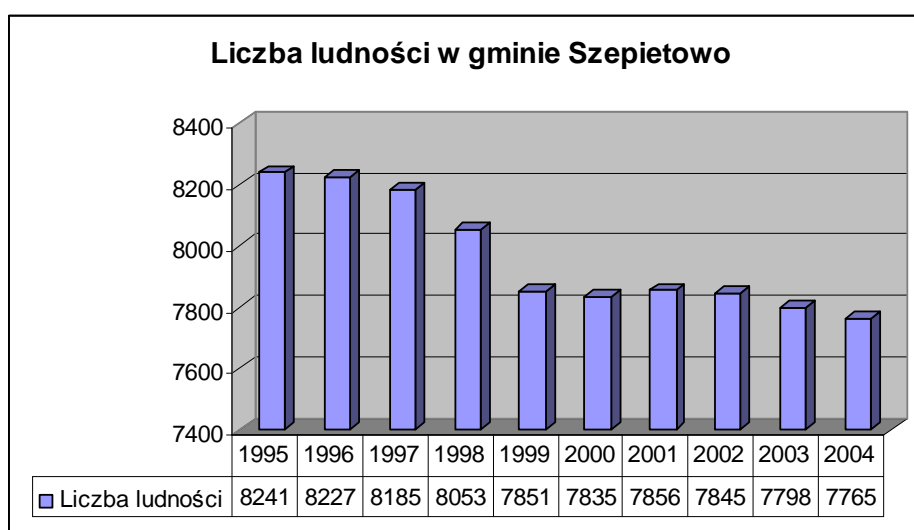
VI. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONA ICH ZDROWIA

6.1. Potencjał demograficzny

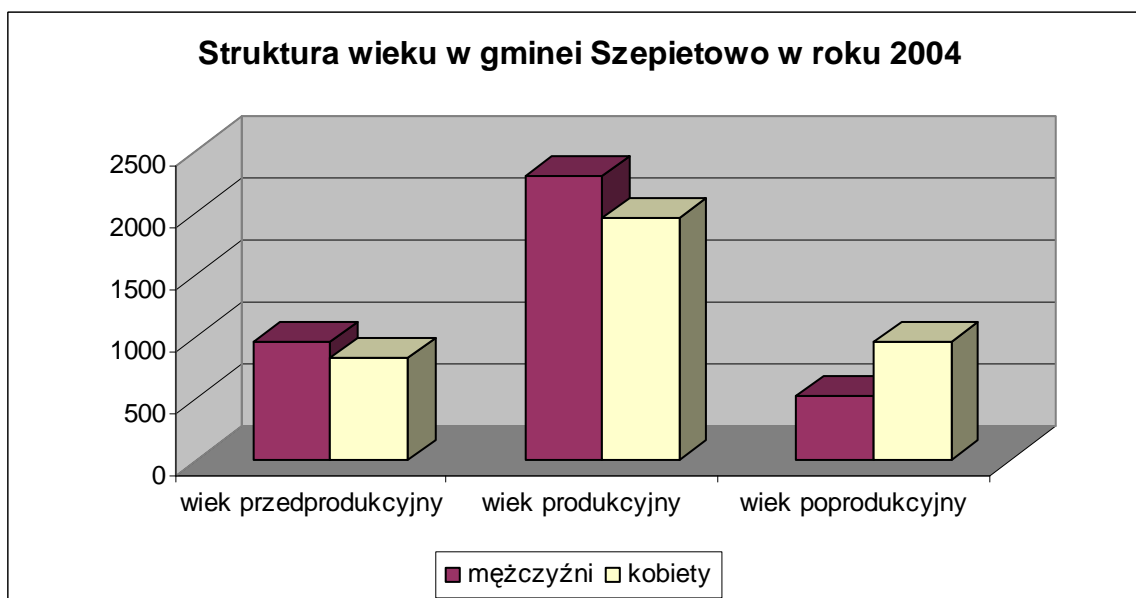
Liczba i rozmieszczenie ludności

Gmina Szepietowo we wrześniu 2005 liczyła łącznie 7765 mieszkańców, z czego 2321 zamieszkuje miejscowość gminną. Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosiła zatem 51,6 osób/km².

Liczba ludności w gminie Szepietowo od lat utrzymuje się na wyrównanym poziomie. Nie zaznaczają się wyraźne tendencje spadku lub wzrostu liczby mieszkańców. W 1998 r. gwałtownie spadła liczba mieszkańców gminy w skutek odłączenia się sołectwa Bryki i przejścia do gminy Wysokie Mazowieckie.

W ogólnej liczbie ludności gminy proporcja mężczyzn do kobiet wynosi 50% – 50%. Jednak w grupach wiekowych rozkłada się to nierównomiernie. Wyraźna przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn jest w wieku poprodukcyjnym, związane jest to z nadumieralnością mężczyzn w wieku 50 lat i więcej.

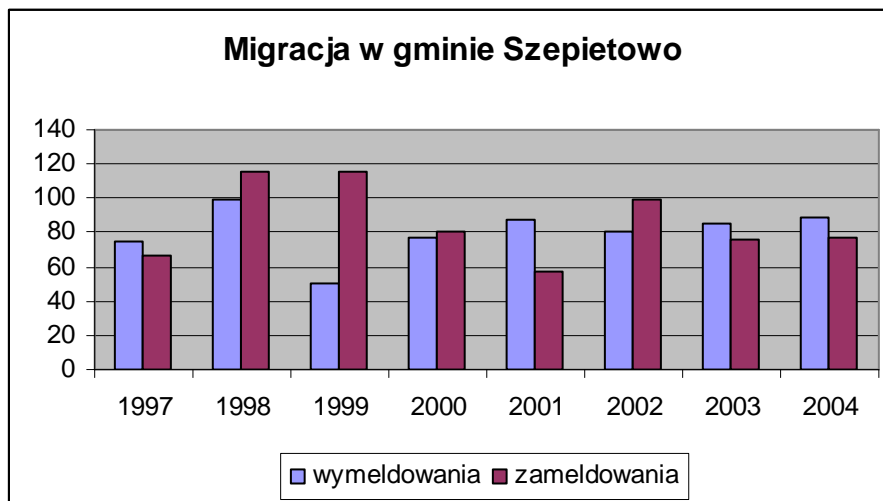

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo
UWARUNKOWANIA

Liczba ludności w gminie Szepietowo, z podziałem na miejscowości w latach 1995 - 2006.

Nazwa wsi	1995 r.	2000 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.	2006 r.
Dąbrowa – Bybytki	59	56	54	57	60	63
Dąbrowa – Dołęgi	115	120	119	125	126	126
Dąbrowa – Gogole	70	64	66	66	63	61
Dąbrowa – Kaski	85	77	75	73	73	74
Dąbrowa – Łazy	185	189	196	196	195	196
Dąbrowa – Moczydły	176	177	181	180	175	172
Dąbrowa – Tworki	34	34	37	37	37	36
Dąbrowa – Wilki	119	111	111	107	107	104
Dąbrowa – Zabłotne	84	84	83	78	78	76
Dąbrówka – Kościelna	382	353	348	344	353	356
Jabłoń – Kikolskie	58	54	53	57	58	55
Jabłoń – Samsony	76	76	80	83	75	75
Kamień – Rupie	85	74	72	68	66	64
Moczydły – Jakubowięta	90	85	85	85	81	80
Moczydły – Stanisławowięta	76	74	74	73	72	68
Nowe Gierały	114	98	100	103	101	98
Nowe Szepietowo Podleśne	50	48	47	50	50	51
Nowe Warele	151	158	156	155	156	152
Nowe Zalesie	129	124	125	122	122	118
Plewki	61	65	68	68	71	67
Pułazie – Swierze	227	220	225	218	218	217
Pułazie – Wojdyły	20	16	16	16	17	17
Stary Kamień	129	124	125	122	119	119
Stawiereje - Michałowięta	59	51	51	50	49	50
Stawiereje - Podleśne	42	47	47	44	45	45
Szepietowo	2194	2284	2268	2325	2321	2321
Szepietowo – Janówka	127	117	120	114	118	120
Szepietowo – Podleśne	79	77	78	79	79	78
Szepietowo – Wawrzyńce	516	512	508	489	498	476
Szepietowo - Żaki	104	104	104	106	104	105
Szymbory – Andrzejowięta	106	97	93	95	92	94
Szymbory – Jakubowięta	48	50	49	48	50	48
Szymbory – Włodki	79	70	69	64	66	65
Średnica – Jakubowięta	101	86	86	74	71	69
Średnica – Maćkowięta	169	180	180	185	186	184
Średnica – Pawłowięta	150	155	155	152	151	149
Warele – Filipowicze	90	92	94	94	93	90
Włosty – Olszanka	139	114	112	108	107	108
Wojny – Izdebnik	77	82	80	79	79	85
Wojny – Krupy	57	51	46	45	47	45
Wojny – Piecki	111	102	102	99	95	100
Wojny – Pietrasze	132	126	119	124	120	118
Wojny – Pogorzal	232	217	214	207	205	205
Wojny – Szuby Włociańskie	304	282	287	287	280	87
Wojny – Szuby Szlacheckie	120	102	102	98	91	274
Wojny – Wawrzyńce	62	67	66	66	64	66
Wyliny – Ruś	258	232	233	231	226	228
Wyszonki - Posele	58	54	52	52	54	53

Analiza danych statystycznych dotyczących migracji ludności Szepletowa pozwala stwierdzić, że migracje, choć odgrywają znaczącą rolę w kształtowaniu się liczby mieszkańców gminy nie wykazują długotrwałych jednorodnych tendencji. Na uwagę zasługuje jednak fakt, że w końcu lat 90-tych zdecydowanie większa liczba osób została mieszkańcami gminy, niż się z niej wymeldowała. Obecnie obserwuje się silny odpływ ludności z gminy.

6.2. Rynek pracy – zatrudnienie i bezrobocie

W roku 2005 liczba osób w wieku produkcyjnym, tj. kobiet w wieku od 19 do 59 lat oraz mężczyzn w wieku od 18 do 64 lat, na terenie gminy wynosiła 4249 osób, czyli około 54% ogółu ludności gminy, stanowiąc potencjalne zasoby pracy.

Spośród ogółu pracujących mieszkańców gminy Szepletowo większość pracuje w rolnictwie 2400 osób.

Bezrobocie w gminie Szepletowo na dzień 1 września 2005 r. wyniosło 10 % ludności czynnej zawodowo i było o blisko 8% niższe od średniej w kraju. Stopa bezrobocia utrzymuje się od lat na stałym poziomie co spowodowane jest głównie dobrą kondycją rolnictwa w gminie oraz wysokim zatrudnieniem w tym dziale gospodarki.

Wahania liczby bezrobotnych w Szepletowie ilustruje poniższy wykres.

Wśród bezrobotnych blisko 30% to osoby pozostające bez prawa do zasiłku są to głównie osoby o najniższym wykształceniu. W ogólnej liczbie bezrobotnych, występuje przewaga kobiet 50,9%.

W roku 2002 (*dane: Narodowy spis powszechny ludności i mieszkań 2002*) liczba osób aktywnych zawodowo wynosiła 2674, z czego w wieku produkcyjnym było 2623 osób. Z całej tej grupy tylko 74,2% (1984) posiadała pracę. Ponad 25% ogółu mieszkańców aktywnych zawodowo pozostawała bez pracy. Najwyższy wskaźnik aktywności zawodowej w gminie Szepietowo mają ludzie z wyższym wykształceniem. Najwyższy wskaźnik bierności zawodowej występuje wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Spośród osób aktywnych zawodowo 36% pracuje we własnym gospodarstwie rolnym.

Spośród ogółu pracujących mieszkańców gminy Szepietowo duża część pracuje poza terenem gminy, stąd ilość osób zatrudnionych w poszczególnych działach gospodarki jest trudna do określenia.

Wskaźnik bezrobocia w gminie Szepietowo wyniósł 25,8%. Wśród wszystkich bezrobotnych 53% poszukuje pracy ponad rok. Nieco ponad 8% pozostaje bez pracy zaledwie przez 3 miesiące.

6.3. Wykształcenie i edukacja

Wykształcenie

Strukturę wykształcenia w gminie Szepietowo ilustruje poniższy wykres.

Z danych tych wynika, że jednym z ważniejszych problemów jest zatrzymanie najbardziej kreatywnej i wykształconej grupy społeczeństwa w gminie. Dotyczy to w szczególności ludzi młodych, którzy po ukończeniu szkół zmieniają miejsce zamieszkania.

Wychowanie przedszkolne

W gminie funkcjonuje przedszkole prywatne w miejscowości Szepietowo. Z jego usług korzysta około 25 dzieci w wieku od 3 do 5 lat.

Szkolnictwo

W roku szkolnym 2002/2003 na terenie gminy Szepietowo funkcjonowało łącznie 5 publicznych szkół podstawowych oraz jedno publiczne gimnazjum w Szepietowie, w których kształciło się łącznie 949 uczniów.

Placówki szkolne w roku szkolnym 2005/2006

Placówka szkolna	Liczba uczniów 2002	Liczba uczniów 2005
Publiczne Gimnazjum w Szepietowie	351	312
Szkoła Podstawowa w Szepietowie	317	300

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo
UWARUNKOWANIA

Szkoła Podstawowa w Dąbrówce Kościelnej	105	86
Szkoła Podstawowa w Wojnach Krupach	86	82
Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Moczydłach	50	45
Szkoła Podstawowa w Wylinach Rusi	40	44

Młodzież z gminy Szepietowo naukę na poziomie ponadgimnazjalnym musi kontynuować poza obszarem gminy, najczęściej w Wysokim Mazowieckiem. Baza szkolna jest wystarczająca. Problemem w przyszłości będzie poprawa sieci szkolnej na terenie gminy.

6.4. Ochrona zdrowia

W wyniku zmian w systemie ochrony zdrowia likwidacji uległ działający w strukturze Zespołu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Wysokim Mazowieckim Gminny Ośrodek Zdrowia w Szepietowie przy ul. Lipowej. Budynek wraz z wyposażeniem w 2001 r. przejęła gmina. Gmina utrzymuje w dalszym ciągu dotychczasową funkcję tego budynku wynajmując lokale dla pracowników służby zdrowia. Obecnie w budynku prowadzi usługi 3 lekarzy, 1 stomatolog, 7 pielęgniarek, 1 położna. Czynne są dwa punkty apteczne. Opieka lekarska nie ograniczała się wyłącznie do publicznej służby zdrowia, ale sprawowana jest także przez trzy prywatne gabinety stomatologiczne. Ilość lekarzy i stomatologów świadczących obecnie usługi na terenie gminy zabezpieczają potrzeby mieszkańców gminy.

Najbliższy szpital i pogotowie ratunkowe znajduje się w Wysokim Mazowieckim, 8 km. od miejscowości gminnej. Poważnym utrudnieniem w czasie dojazdu karetki do chorego może być jednopoziomowe skrzyżowanie z linią kolejową.

W 2004 r. udzielono 26840 porad lekarskich.

6.5. Kultura

Podstawową instytucją o charakterze kulturalnym na terenie Szepietowa jest Gminny Ośrodek Kultury w Szepietowie, finansowaną przez samorząd gminny. W skład GOK wchodzi:

Dom Kultury,

Kino,

Biblioteka.

GOK utrzymuje ścisłą współpracę z samorządem gminy oraz starostwem powiatu wysokomazowieckiego. Dzięki temu w 2004 r zorganizowano wiele imprez o zasięgu powiatowym np.:

- Powiatowy turniej gry w szachy,
- Powiatowy konkurs plastyczny pt. „pejzaże powiatu wysokomazowieckiego”,
- Powiatowe dyktando dla gimnazjalistów,
- Powiatowy przegląd piosenki dziecięcej.

Przy GOK działają koła zainteresowań: muzyczne, taneczne, plastyczne, szachowe, Klub Seniora, Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Szepietowskiej, kawiarenka internetowa.

Przy Gminnym Ośrodku Kultury funkcjonuje jedyna w gminie biblioteka publiczna licząca na koniec 2004 r. 19 051 woluminów. Wypożyczono ogółem 6726 woluminów, z czego 35% stanowi literatura dla dzieci i młodzieży.

W gminie działa kino Bajka, ze 171 miejscami na widowni. W 2004 r. odbyły się 22 seanse filmowe, które obejrzało 1663 widzów. W dużej mierze odbiorcą filmów jest młodzież szkolna, z myślą o której przygotowano wiele seansów.

6.6. Sport i wypoczynek

Główną instytucją w gminie zajmującą się organizowaniem i rozwijaniem sportu w gminie Szepietowo jest Klub Sportowy „Sparta 1951” Szepietowo. Jest to organizacja pożytku publicznego.

Główne cele realizowane przez klub to:

- organizowanie i rozwijanie sportu, rekreacji i turystyki,

- propagowanie zdrowego stylu życia,
- stałe podnoszenie poziomu sportowego.

Istniejące w gminie obiekty sportowe, w podstawowym stopniu zaspokajają potrzeby mieszkańców w zakresie sportu. Zalicza się do nich:

- stadion Sportowy w Szepietowie,
- sala gimnastyczna przy szkole podstawowej w Szepietowie
- sala gimnastyczna przy publicznym gimnazjum w Szepietowie,
- boisko sportowe przy gimnazjum w Szepietowie,
- boisko sportowe przy szkole podstawowej w Dąbrówce Kościelnej,
- boisko sportowe przy szkole podstawowej w Wojnach Krupach.

Przez teren gminy przebiegają znakowane trasy turystyki pieszej i rowerowej. W 2005 r. wytyczono ścieżkę spacerową o długości 4 km.

Bazę noclegową w gminie stanowi jeden obiekt. Jest nim Ośrodek Szkoleniowy ODR w Szepietowie Wawrzyńcach. Oferuje on 90 miejsc noclegowych wraz z usługami gastronomicznymi. Na terenie gminy nie ma gospodarstw agroturystycznych.

VII. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I MIENIA

Siedziby i zarządy głównych instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ludności i mienia w gminie Szepietowo znajdują się poza obszarem gminy. Należą do nich: Powiatowa Komenda Policji w Wysokim Mazowieckiem, Powiatowa Komenda Straży Pożarnej w Wysokim Mazowieckiem oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wysokim Mazowieckiem. Gmina ściśle współpracuje w tym zakresie z jednostkami wyżej wymienionymi. Oprócz tego podejmuje również sama działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców:

- z zakresu ochrony przeciwpożarowej – utrzymuje 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej
- z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego – finansuje oświetlenie dróg na swoim terenie
- z zakresu ochrony zdrowia – wynajmuje budynek na usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w Szepietowie

Potencjalne zagrożenie dla ludności i mienia pochodzą od obiektów infrastruktury technicznej przebiegających przez teren gminy, należą do nich:

Sieć dróg i linia kolejowa.

Gazociągi wysokiego ciśnienia DN 250 i projektowane DN 150 i 100.

Linie energetyczne 400 i 110 kV.

VIII. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy zostały opracowane i przedstawione w „Planie rozwoju lokalnego gminy Szepietowo”. Kluczowe dla rozwoju gminy ogniskują się w trzech sferach:

1. produkcji rolnej dostosowanej do uwarunkowań naturalnych,
2. wielokierunkowej działalności gospodarczej w tym przemysłowej, jako funkcji uzupełniającej.
3. gospodarki leśnej

W ramach prac nad „Planem Rozwju Lokalnego” wyróżniono następujące obszary strategicznych działań:

1. układu komunikacyjnego gminy,
2. gospodarki wodno ściekowej,
3. gospodarki odpadami,
4. gospodarki zasobami wodnymi,
5. aktywizacji gospodarczej gminy,
6. poprawy infrastruktury społecznej.

Są to najważniejsze obszary problemowe do rozwiązania przez władze Gminy na przestrzeni kilkunastu najbliższych lat, które winny prowadzić do:

1. zwiększenie poziomu inwestycji,
2. tworzenie warunków do dywersyfikacji działalności gospodarczej,
3. wzrost mobilności zawodowej mieszkańców
4. poprawa warunków życia mieszkańców.

Aby umożliwić realizację tych celów w studium należy przewidzieć konieczność wprowadzenia lub utrwalenia następujących funkcji przestrzeni gminy i przypisanie im ustaleń, które umożliwią ich realizację:

1. ustalenie zasad wykorzystywana rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, które będą w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju,
2. wskazanie ustalenie zasad rozwoju infrastruktury technicznej,
3. rozwój terenów aktywności gospodarczej, zarówno produkcyjne jak i usługowe, zlokalizowane w terenach mieszkaniowych jak i poza nimi,
4. wzmacnianie funkcji pełnionej przez wieś Szepietowo.

IX.PRAWO WŁASNOŚCI GRUNTÓW

Zdecydowana większość gruntów rolniczych znajduje się we władaniu prywatnych właścicieli, bądź własności w formie użytkowania wieczystego.

Grunty komunalne stanowią niewielki odsetek całości gruntów, gmina jest właścicielem niespełna 347 ha, co stanowi 2,3 % ogólnej powierzchni gminy. Własność komunalną stanowią grunty min. pod szkołami, ośrodkiem zdrowia, urzędem gminy, ujęciami wód, oczyszczalnią ścieków, drogami. Gmina poza nielicznymi działkami nie dysponuje dużymi niezabudowanymi nieruchomościami, które mogłyby stanowić jej ofertę inwestycyjną.

Gmina jest właścicielem lub zarządcą ponad 110 km dróg, z czego 39 km ma nawierzchnię utwardzoną, 23 km ma nawierzchnię ulepszoną, a 49 km, posiada nawierzchnię gruntową.

W zasobie gminnym znajdują się 11 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni mieszkań 479 m².

Strukturę własności gruntów w gminie Szepietowo prezentuje poniższa tabela:

Władający	Powierzchnia
Grunty prywatne	12580,00
Grunty mienia komunalnego	347,00
Grunty skarbu państwa	2103,00
w tym:	
Lasy państwowe	1533,00
Agencja Własności Rolnej SP	287,00
Grunty oddane w użytkowanie wieczyste	125,00
Grunty pozostałe	158,00
Grunty wspólnot gruntowych	39,00
Grunty kościelne	13,00
Pozostałe	107,00
OGÓŁEM	15189,00

X. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

9.1. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków

Wykaz obiektów i obszarów prawnie chronionych wpisanych do rejestru wojewódzkiego konserwatora zabytków:

L.P.	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT	OPIS	STATUT PRAWNY	UWAGI
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Dąbrówka Kościelna	kościół paraf. p.w. św. Anny	mur., 1875 r.,	A-60/28.04.1980	
2.	Dąbrówka Kościelna	dzwonnica	drew., 1786	A-60/28.04.1980	
5.	Dąbrówka Kościelna	nagrobek Augusta Wojno	Cmentarz parafialny	A-309/16.06.1987	najstarszy nagrobek z 1882 r.
6.	Szepietowo	cmentarz wojenny	okres I wojny światowej	A-435/30.12.1991	
7.	Szepietowo Wawrzyńce	park dworski	pozostałość zespołu parkowo-dworskiego	A-195/27.01.1984	nieczytelny układ
8.	Średnica Pawłowięta	cmentarz wojenny	okres I wojny światowej	A-278/12.03.1987	

Wykaz obiektów znajdujących się w ewidencji zabytków (dla porządku podano wyłuszczone trzcionką także te wpisane do rejestru):

l.p.	miejsowość	obiekt	opis	statut prawny	uwagi
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Chorażyce	fragment alei dojazdowej szpaler świerków	pozostałość założenia dworsko-ogrodowego	ewid	
2.	Dąbrowa Bybytki	kapliczka	figura Matki Boskiej, mur, 1915 r.	ewid	
3.	Dąbrowa Bybytki	krzyż przydrożny	1894 r.	ewid	
4.	Dąbrowa Dołęgi	dom mieszkalny nr 3	drewn., l.30 XX w.	ewid	
5.	Dąbrowa Dołęgi	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1894	ewid	
6.	Dąbrowa Gogole	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1894	ewid	
7.	Dąbrowa Łazy	dróżniczówka	mur., pocz. XX w.	ewid	
8.	Dąbrowa Łazy	wiatrak kozłak	drew., p. XX w., wł. Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu	ewid	
9.	Dąbrowa Łazy	piwnica	mur., 1939 r.	ewid	
10.	Dąbrowa Łazy	kapliczka przydrożna	Rzeźba św. Jana Nepomucena 1950, 1900	ewid	
11.	Dąbrowa Łazy	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1890	ewid	
12.	Dąbrowa Moczydły	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1889	ewid	
13.	Dąbrowa Wilki	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1891	ewid	
14.	Dąbrowa Zabłotne	mogiła z okresu II wojny światowej		ewid	
15.	Dąbrówka Kościelna	historyczny układ wsi	strefa ochrony konserwatorskiej	ewid	
16.	Dąbrówka Kościelna	zespół kościoła paraf. p.w. św. Anny	mur., 1875 r.,	A-60 z dnia 28.04.1980	zespół kościoła paraf. p.w. św. Anny

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo
UWARUNKOWANIA

1.	2.	3.	4.	5.	6.
17.	Dąbrówka Kościelna	dzwonnica	drew., 1786 r., dzwon z 1654	A-60 z dnia 28.04.1980	zespół kościoła paraf. p.w. św. Anny
18.	Dąbrówka Kościelna	kaplica PM Loretańskiej	mur., pocz. XIX w.	ewid	zespół kościoła paraf. p.w. św. Anny
19.	Dąbrówka Kościelna	kostnica	mur., pocz. XX w.	ewid	zespół kościoła paraf. p.w. św. Anny
20.	Dąbrówka Kościelna	plebania	mur., 1913-24 r.,	ewid	zespół kościoła paraf. p.w. św. Anny
21.	Dąbrówka Kościelna	brama i ogrodzenie kościoła	mur., k.XIX w.	ewid	zespół kościoła paraf. p.w. św. Anny
22.	Dąbrówka Kościelna	cmentarz przykościelny	w tym starodrzew	ewid	zespół kościoła paraf. p.w. św. Anny
23.	Dąbrówka Kościelna	nagrobek Augusta Wojno	na cmentarzu rz-k., 1882	A-309 z dnia 16.06.1987	cmentarz rzymskokatolicki
24.	Dąbrówka Kościelna	grób Piotra Tyszki	na cmentarzu rz-k., 1870	ewid	cmentarz rzymskokatolicki
25.	Dąbrówka Kościelna	grób żołnierski	z okr. II wojny św., 1939	ewid	cmentarz rzymskokatolicki
26.	Dąbrówka Kościelna	grób żołnierski	z okr. II wojny św., 1943	ewid	cmentarz rzymskokatolicki
27.	Dąbrówka Kościelna	pomnik POW	1914-1918-1920	ewid	
28.	Dąbrówka Kościelna	krzyż	1 poł. XX w.	ewid	
29.	Dąbrówka Kościelna	dom w zagrodzie nr 21	drewn., l. 30 XX w.	ewid	
30.	Dąbrówka Kościelna	remiza	mur. 1930 r., własn. OSP	ewid	
31.	Dąbrówka Kościelna	kolportaż strażacki	mur. 1936 r	ewid	
32.	Dąbrówka Kościelna	mleczarnia	mur., 1928-31 r., obecnie zlewnia mleka	ewid	
33.	Dąbrówka Kościelna	młyn motorowy/elektr.	mur., 1921 r. wł. Jan Szumowski	ewid	
34.	Gierałty Nowe	dom nr 2	mur., 1931 r.; wł. Czesław Gierałtowski	ewid	
35.	Jabłoń Kikolskie	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1932	ewid	
36.	Jabłoń Kikolskie	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1 poł. XX w.	ewid	
37.	Jabłoń Samsony	dom nr 9	drew., p. XX w.	ewid	
38.	Jabłoń Samsony	spichlerz	drew., 1 poł. XX w.	ewid	
39.	Jabłoń Samsony	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1 poł. XX w.	ewid	
40.	Kamień Rupie	dom nr 7	drew., l. 30 XX w. wł. Stanisław Maliszewski	ewid	
41.	Kamień Rupie	dom nr 17	drew., l. 20 XX w. wł. Stanisław Rzońca	ewid	

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo
UWARUNKOWANIA

1.	2.	3.	4.	5.	6.
42.	Kamień Stary	zagroda nr 22	dom, drewn., I poł. XX w. wł. Henryk Trachimowski	ewid	zdobny
43.	Kamień Stary	zagroda nr 22	stodoła, drewn., I poł. XX w. wł. Henryk Trachimowski	ewid	
44.	Kamień Stary	zagroda nr 22	spichlerzyk, drewn., I poł. XX w. wł. Henryk Trachimowski	ewid	
45.	Kamień Stary	spichlerz przy domu nr 33	drewn., 1900 r., wł. Wiesław Kaczyński	ewid	
46.	Kamień Stary	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1885,	ewid	
47.	Moczydły Jakubowięta	dom nr 3	drewn., 1 poł. XX w.	ewid	
48.	Moczydły Jakubowięta	zagroda nr 9	dom drewn., 1 poł. XX w, spochlerz drewn., 1 poł. XX w	ewid	
49.	Moczydły Jakubowięta	zagroda nr 16	dom drewn., 1 ćw. XX w, bud.gosp. drewn., 1 ćw. XX w	ewid	
50.	Plewki	krzyż przydrożny	1904	ewid	
51.	Pułazie Świerże	krzyż przydrożny	1896 r.	ewid	
52.	Stawiereje Michałowięta	spichlerz	drewn., 1 poł. XX w.	ewid	
53.	Stawiereje Podleśne	cmentarz wojenny	z okr. I wojny światowej, 94 żołnierzy, 1915	ewid	
54.	Szepietowo Janówka	kapliczka przydrożna	mur., 1862 r.	ewid	upamiętniająca otwarcie kolei
55.	Szepietowo Podleśne	kapliczka przydrożna	Drewn., poł. XVIII w.	ewid	rzeźba św. Jana Nepomucena
56.	Szepietowo Podleśne Nowe	obora	mur. 1894 r., pozostałość zespołu dworsko-parkowego	ewid	
57.	Szepietowo Podleśne Nowe	pozostałości parku dworskiego	XIX/XX w (krajobrazowy)	ewid	nieczytelny układ
58.	Szepietowo	dworzec	mur., k. XIX w.	ewid	Zespół dworca kolejowego
59.	Szepietowo	dwa budynki kolejowe	mur., XIX/XX w	ewid	Zespół dworca kolejowego
60.	Szepietowo	cmentarz wojenny	okres I wojny światowej	A-435 z dnia 30.12.1991 r.	
61.	Szepietowo	mogiła żołnierska.	z okr. II wojny światowej, pomnik, 1939-1945	ewid	
62.	Szepietowo	dom nr	mur. I poł. XX w.	ewid	ul. Kolejowa
63.	Szepietowo	dom nr 3	mur. l. 30 XX w., wł. Marek Żochowski	ewid	ul. Lipowa
64.	Szepietowo	dom nr	drewn., l. 30 XX w., wł. Arkadiusz Doleżał	ewid	ul. Mazowiecka
65.	Szepietowo	budynek gospodarczy	mur. 1941 r.	ewid	ul. Mazowiecka
66.	Szepietowo	dom nr	mur., l. 30 XX w., wł. Stefania Moczydłowska	ewid	ul. Mazowiecka
67.	Szepietowo	dom nr	drewn., l. 30 XX w., wł. Marian Sodłowski	ewid	ul. Mazowiecka
68.	Szepietowo Wawrzyńce	grabowa aleja dojazdowa	pozostałość zespołu parkowo-dworskiego	ewid	zespół dworski
69.	Szepietowo Wawrzyńce	kasztanowcowa aleja dojazdowa	pozostałość zespołu parkowo-dworskiego	ewid	zespół dworski
70.	Szepietowo Wawrzyńce	lipowa aleja dojazdowa	pozostałość zespołu parkowo-dworskiego	ewid	zespół dworski

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo
UWARUNKOWANIA

1.	2.	3.	4.	5.	6.
71.	Szepietowo Wawrzyńce	brama wjazdowa	mur.	ewid	zespół dworski
72.	Szepietowo Wawrzyńce	kuźnia	mur. ob. magazyn	ewid	zespół dworski
73.	Szepietowo Wawrzyńce	obora	mur., XIX/XX w.	ewid	zespół dworski
74.	Szepietowo Wawrzyńce	budynek służby dworskiej	mur., l. 10 XX w.	ewid	zespół dworski
75.	Szepietowo Wawrzyńce	park dworski	pozostałość zespołu parkowo-dworskiego	A-195 z dnia 27.01.1984	nieczytelny układ
76.	Szymbory Andrzejowięta	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1 poł. XX w.	ewid	
77.	Szymbory Jakubowięta	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1 poł. XX w.	ewid	
78.	Szymbory Jakubowięta	spichlerz	drew., 1 p. XX w	ewid	
79.	Szymbory Włodki	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1 poł. XX w.	ewid	
80.	Szymbory Włodki	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1 poł. XX w.	ewid	
81.	Średnica Jakubowięta	dom (dworek)	drew., pocz. XX w, wł. Zdzisław Wyszyński	ewid	
82.	Średnica Jakubowięta	dom nr 13	drew., 1 p. XX w	ewid	
83.	Średnica Maćkowięta	bud. kolejowy, dróżniczówka	mur., XIX/XX w	ewid	
84.	Średnica Maćkowięta	dom nr 2	drew., 1 p. XX	ewid	
85.	Średnica Maćkowięta	dom nr 11	drew., 1 p. XX	ewid	
86.	Średnica Maćkowięta	dom nr	drew., 1 p. XX	ewid	
87.	Średnica Maćkowięta	dom nr	drew., 1 p. XX	ewid	
88.	Średnica Pawłowięta	dom nr 22	drew., 1 p. XX w	ewid	
89.	Średnica Pawłowięta	kapliczka z figurą Jezusa	Beton., 1940	ewid	
90.	Średnica Pawłowięta	cmentarz wojenny	okres I wojny światowej	A-278 z dnia 12.03.1987	
91.	Warele Nowe	dom nr 23	drew., 1920 r., wł. Jan Kryński	ewid	
92.	Warele Nowe	dom nr 26	drew., pocz. XX w., wł. Aleksander Kurdupel	ewid	
93.	Warele Nowe	dom nr 15	drew., l. 30 XX w.	ewid	
94.	Wyszonki Posele	zagroda nr 3	dom drew., k. XIX w., spichlerz drew., k. XIX w.	ewid	
95.	Wyszonki Posele	dom nr 8	drew., 1 poł. XX w.,	ewid	
96.	Wyszonki Posele	dom nr 9	drew., 1 poł. XX w.,	ewid	
97.	Wyszonki (Wawrzyńce) Posele	zagroda nr 4	Spichlerz, 1937; piwnica 1948; krzyż kam. 1949	ewid	
98.	Włosty Olszanka	cmentarz wojenny	z okresu I wojny światowej, 1915	ewid	
99.	Włosty Olszanka	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1904	ewid	
100.	Wojny Pietrasze	dom nr 4	drew., l. 20 XX w., wł. Stanisław Siekierko	ewid	
101.	Wojny Pietrasze	dom nr 7A	drew., l. 20 XX w., wł. Józef Wojno	ewid	
102.	Wojny Wawrzyńce	dom nr 7	drew., pocz. XX w., wł. A. Andrzejczuk	ewid	
103.	Wojny Wawrzyńce	dom nr 19	drew., l. 30 XX w	ewid	
104.	Wojny Wawrzyńce	dom nr 23	drew., l. 30 XX w	ewid	

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo
UWARUNKOWANIA

1.	2.	3.	4.	5.	6.
105.	Wojny Pogorzal	dom nr 10	drew., , l. 20 XX w., wł.	ewid	
106.	Wojny Pogorzal	krzyż przydrożny	1929	ewid	
107.	Wojny Pogorzal	cmentarz wojenny	z okresu I wojny światowej	ewid	
108.	Wojny Szuby Szlacheckie	dom nr 2	drew., l.30 XX w., wł. Zdzisław Wiśniewski	ewid	
109.	Wojny Szuby Szlacheckie	dom nr 6	drew., pocz. XX w.	ewid	
110.	Wojny Szuby Szlacheckie	kapliczka przydrożna	Przy domu nr 9 mur., 1935	ewid	
111.	Wojny Szuby Włociańskie	dom nr 37	drew., l. 30 .XX w., wł. Bolesław Kalinowski	ewid	
112.	Wojny Szuby Włociańskie	dom nr 40	drew., l. 30 .XX w., wł. Stanisław Szymański	ewid	
113.	Wyliny Ruś	powozownia	mur., p. XX w., pozostałość zespołu dworskiego	ewid	
114.	Wyliny Ruś	czworak	mur., p. XX w., pozostałość zespołu dworskiego	ewid	
115.	Wyliny Ruś	fragment alei dojazdowej świerkowej	pozostałość zespołu dworskiego	ewid	
116.	Wyliny Ruś	fragment parku	(krajobrazowy), pozostałość zespołu parkowo - dworskiego	ewid	
117.	Wyliny Ruś	Spicherz przy domu nr 15	drew., 1865 r.	ewid	
118.	Wyliny Ruś	dwie mogiły żołnierskie	krzyże beton., 1939	ewid	
119.	Wyliny Ruś	zagroda nr 17	dom drewn., 1poł. XIX w., chlew drewn., 1 poł. XX w.	ewid	
	Wyliny Ruś	kapliczka	MB Czestochowska, mur., 1932 r.	ewid	
121.	Zalesie Nowe	dom nr 9	drew., 1 poł. .XX w.	ewid	
122.	Zalesie Nowe	kapliczka	mur., z 1 poł. XX w.	ewid	
123.	Zalesie Nowe	krzyż przydrożny	cokół kam./krzyż metalowy, 1905	ewid	

Wykaz stanowisk archeologicznych objętych ochroną konserwatorską prezentuje poniższa tabela. Na terenie gminy Szepietowo nie występują stanowiska archeologiczne figurujące w rejestrze zabytków.

Miejscowość	Obszar	Nr stanowiska na obszarze	Rodzaj stanowiska	Chronologia
Kamień - Rupie	43-80	5	osada, ślady osadnicze	mezolit - nowożytność
Kamień - Rupie	43-80	6	osada	późne średniowiecze
Dąbrówka Kościelna	43-81	1	osada, ślady osadnicze	mezolit - nowożytność
Średnica Maćkowięta	43-81	2	osada, ślady osadnicze	mezolit - nowożytność
Gierały Stare	43-81	4	osada, ślady osadnicze	mezolit - nowożytność
Gierały Stare	43-81	5	osada	późne średniowiecze - nowożytność
Gierały Stare	43-81	6	ślady osadnicze	mezolit – wczesne średniowiecze
Średnica Jakubowięta	43-81	8	ślady osadnicze	wcz. Epoka żelaza- wcz. średniowiecze
Dąbrowa Bybytki	44-80	1	ślady osadnicze	nowożytność
Pułazie Świerże	44-81	2	ślady osadnicze	późne średniowiecze - nowożytność
Pułazie Świerże	44-81	3	ślad osadniczy	epoka kamienia
Wyszonki Posele	44-81	5	ślady osadnicze, osada	średniowiecze - nowożytność
Wojny Pietrasze	44-81	6	ślady osadnicze	mezolit - epoka żelaza

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo
UWARUNKOWANIA

Wojny Izdebnik	44-81	8	osada, ślady osadnicze	mezolit - nowożytność
Wojny Izdebnik	44-81	9	osada, ślady osadnicze	mezolit – wczesne średniowiecze
Szepietowo Podleśne Nowe	44-81	11	śląd osadniczy	neolit
Wojny Wawrzyńce	44-81	14	ślady osadnicze	mezolit - epoka żelaza
Wojny Wawrzyńce	44-81	15	śląd osadniczy	wcz. Epoka żelaza
Wojny Wawrzyńce	44-81	16	osada, ślady osadnicze	mezolit - nowożytność
Zalesie Nowe	44-82	8	osada, ślady osadnicze	mezolit - nowożytność
Wyliny Ruś	44-82	28	osada, ślady osadnicze	średniowiecze – okres nowożytny

9.2. Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Na obszarze gminy Szepietowo nie występują formy powierzchniowej lub punktowej ochrony przyrody ustanowione na mocy ustawy o ochronie przyrody.

Chronione gatunki fauny i flory

Chronione gatunki roślin (objęte prawną ochroną w stanie dzikim)

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Występowanie	Uwagi
1	Widłak jałowcowaty	Lycopodium annotinum	wilgotne lasy	Ur. Wyliny
2	Widłak goździsty	Lycopodium clavatum	Lasy iglaste	Ur. Wyliny
3	Goździk kartuzek	Dianthus cartusianorum	suche łąki	
4	Goździk kropkowany	Dianthus deltoides	łąki	
5	Kopytnik pospolity	Asarum europaeum	Lasy liściaste	
6	Przylaszczka pospolita	Hepatica nobilis	Lasy liściaste	(Wyliny)
7	Porzeczka czarna	Ribes nigrum	wilgotne lasy	
8	Jarząb szwedzki	Sorbus intermedia	Lasy (Szepietowo)	
9	Wawrzynek wilczełyko	Daphne mezereum	Lasy (Wyliny)	
10	Kruszyna	Frangula alnus	Lasy, często	
11	Pomocnik baldaszkowaty	Chmaphila umbellata	Lasy iglaste	(Wyliny)
12	Barwinek pospolity	Vinca minor	Lasy	Zdziczały?
13	Marzanka wonna	Asperula odorata	Lasy liściaste	Wyliny
14	Kalina koralowa	Viburnum opulus	las, brzegi wód	
15	Konwalia majowa	Convallaria majalis	las	
16	Podkolan biały	Platanthera bifolia	Łąki, wilgotne lasy	
17	Storczyk szerokolistny	Orchis latifolia	wilgotne łąki	dol. rz. Mianka
18	Kruszczyk szerokolistny	Epipactis helleborine	Wilgotne lasy	Wyliny_Ruś

Do chronionych zwierząt bezkręgowych występujących na terenie gminy Szepietowo należą niektóre gatunki ważek (Odonata), wszystkie tęczniki (Calosoma spp.), biegacze (Carabus spp.), trzmiele (Bombus spp.). Wśród kręgowców chronione są wszystkie gatunki żab (Rana spp.) ropuch (Bufo spp.), wszystkie stwierdzone gatunki ptaków z wyjątkiem 8 podlegających ochronie łowieckiej i 5 objętych gatunkową ochroną częściową (okresową)

Ptaki obserwowane na terenie gminy Szepietowo (wyróżniono gatunki objęte Dyrektywą 79/409 EWG – w sprawie ochrony dzikich ptaków)

NAZWA ŁACIŃSKA	NAZWA POLSKA	STATUS LĘGOWY	MIEJSCE WYSTĘPOWANIA
Accipiter gentilis	Jastrząb	Lęgowy	Lasy (Wyliny-Ruś)
Alcedo attis	Zimorodek	Lęgowy, zimujący	Dolina rzeki Mianka
Circus aeruginosus	Błotniak stawowy	zalatujący	Pola, łąki
Dendrocopos medius	Dzięcioł średni	Lęgowy	Grądy Wyliny-Ruś

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo
UWARUNKOWANIA

Dryocopus martius	Dzięcioł czarny	prawdopodobnie łęgowy	Średnica- Pawłowięta
Grus grus	Żuraw	prawdopodobnie łęgowy	Ols Szepietowo – Sz. Podleśne
Lullula arborea	Skowronek borowy	Łęgowy	Suche bory Wyliny-Ruś

Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ochronie przed nieoszczędnym przeznaczeniem gruntów na cele nierolnicze powinny być objęte grunty od I do III klasy bonitacyjnej. Obszar gminy Szepietowo w przeważającej większości pokrywają grunty rolne zaliczone do III - IV kl. bonitacyjnej.

Gleby organiczne szczególnie chronione (tzn. gleby mułowe, torfowe, murszowe i murszowate) znajdują się głównie w dolinach rzek.

Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie wód

Wokół ujęć wód podziemnych służących do zbiorowego zaopatrywania ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych istnieje, zgodnie z Rozporządzeniem MOŚZNiL z 5 listopada 1991r., obowiązek ustanawiania stref ochronnych. Składają się one z terenów ochrony bezpośredniej (przy studniach wierconych – od 8 do 10 m licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody), oraz terenów ochrony pośredniej. W przypadkach uzasadnionych warunkami hydrogeologicznymi można odstąpić od wyznaczania terenów ochrony pośredniej. Na terenach ochrony bezpośredniej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenach ochrony pośredniej mogą być zabronione pewne czynności i roboty, powodujące zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub ograniczenie wydajności ujęcia.

Wszystkie ujęcia wody, które dostarczają wodę pitną do wodociągów gminnych mają wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej ujęcia.

Na terenie gminy Szepietowo żadne z czterech ujęć wody nie posiada wyznaczonej strefy ochronnej pośredniej, zewnętrznej ujęcia wód podziemnych ujmowanych z poziomu czwartorzędowego.

XI. WYSTĘPOWANIE OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy Szepietowo obszary naturalnych zagrożeń geologicznych nie występują.

XII. WYSTĘPOWANIE UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie gminy Szepietowo udokumentowanymi złóżami kopalin są:

1. złoża żwiru we wsi Dąbrowa Wilki w kat. C1
2. złoża żwiru we wsi Wyliny Ruś w kat. B1

Na terenie gminy Szepietowo zasoby wód podziemnych nie występują.

XIII. WYSTĘPOWANIE TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.

Na terenie gminy Szepietowo tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych nie występują

XIV. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

13.1. Uwarunkowania rozwoju, wynikające z istniejącego systemu transportowego.

System transportowy ma znaczący wpływ na możliwości rozwoju gminy. Analiza i ocena stanu istniejącego pozwalają na określenie uwarunkowań wynikających z obecnego stanu rozwoju tego systemu i warunków jego funkcjonowania. Szczególnie istotne są wyposażenie techniczne układu drogowego oraz stopień spełnienia wymagań wynikających z funkcji pełnionych w obsłudze ruchu oraz zagospodarowania.

Układ drogowy.

Układ drogowo-uliczny gminy Szepietowo składa się ze 178,7 km dróg publicznych, w tym:

- 18,9 km dróg krajowych
- 4,0 km dróg wojewódzkich
- 62,8 km dróg powiatowych
- 110 km dróg gminnych.

Ponadto na terenie gminy znajdują się drogi niezaliczone obecnie do żadnej kategorii dróg publicznych.

Najważniejszym zewnętrznym połączeniem drogowym gminy jest droga krajowa nr 66 o przebiegu: Zambrów (droga nr 8 Wrocław – Warszawa – Białystok) – Wysokie Mazowieckie – Brańsk – Bielsk Podlaski (droga nr 19 Białystok – Lublin – Rzeszów) – Połowce/Pahranicznaja (Białoruś) i długości na terenie gminy 18,9 km.

W układzie dróg krajowych, droga nr 66 stanowi połączenie o charakterze uzupełniającym, zapewniającym spójność sieci, w szczególności łącząc drogi nr 8 i 19 oraz zapewniając powiązania wewnętrzne i zewnętrzne południowej części województwa podlaskiego, w tym z Białorusią.

Kolejne pod względem ważności powiązania zewnętrzne i wewnętrzne zapewniają: droga wojewódzka nr 659 o przebiegu Dąbrówka Kościelna – Hodyszewo – Topczewo i o długości na terenie gminy 4,0 km, łącząca gminę z terenami położonymi na wschód od niej, droga powiatowa nr 23743 o przebiegu Szepietowo – Ciechanowiec o długości na terenie gminy 6,5 km.

Połączeniom zewnętrznym i wewnętrznym gminy służą także następujące drogi powiatowe:

- nr 2065B, Wysokie Mazowieckie – Jabłoń Kościelna (1,3 km)
- nr 2068B, Dąbrówka Kościelna – Jabłoń Jankowce (5,9 km)
- nr 2069B, Stawiereje Podleśne – Składy Borowe (1,0 km)
- nr 2070B, Brzóska Brzezińskie – Dąbrówka Kościelna - Wojny Szuby Szlacheckie – Piętki Basie (5,4 km)
- nr 2071B, Średnica Jakubowięta – Jabłoń Kikolskie (5,3 km)
- nr 2074B, Wysokie Mazowieckie – Dąbrowa Wielka (3,9 km)
- nr 2076B, Plewki – Bryki (1,6 km)
- nr 2077B, Plewki – Dąbrowa Moczydły – Klukowo – Ciechanowiec (3,9 km)
- nr 2078B, Szepietowo - Dąbrowa Moczydły
- nr 2079B, Plewki – Dąbrowa Dołęgi (2,1 km)
- nr 2080B, Dąbrówka Kościelna – Szepietowo Wawrzyńce (2,9 km)
- nr 2081B, Dąbrowa Moczydły – Dąbrowa Łazy – Dąbrowa Wielka
- nr 2086B, Dąbrówka Kościelna – Wyszonki Kościelne (9,2 km)

nr 2090B, Wyszonki Kościelne – Mianka (1,5 km)

nr 2108B, Stawiereje Podleśne – Krasowo Wólka – Rzepki - Wyliny Ruś – Warele Filipowicze

Przebieg dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych przedstawiono na rysunku „Uwarunkowania”, Pozostałe drogi są drogami gminnymi i wewnętrznymi.

Wyżej wymienione drogi zapewniają również ważne połączenia wewnętrzne gminy, zapewniając dojazd do miejscowości Szepietowo, stanowiącej główny ośrodek handlowo-usługowy w gminie oraz łączy między sobą pozostałe wsie.

Drogi twarde o nawierzchni bitumicznej stanowią 51 % długości dróg, drogi twarde o nawierzchni z kamienia polnego, płyt betonowych i żwiru - 37 %. Pozostałe 12 % dróg, to drogi nieutwardzone o nawierzchni gruntowej.

Nawierzchnie bitumiczne posiadają drogi krajowa i wojewódzka oraz 82 % dróg powiatowych i 34 % dróg gminnych. Nawierzchnie utwardzone w inny sposób posiada 9 % dróg powiatowych i 65 % dróg gminnych. 9 % dróg powiatowych i 17 % dróg gminnych ma nawierzchnię nieutwardzone – gruntowe. Stopień wyposażenia dróg publicznych w gminie w nawierzchnie twarde jest wysoki.

W Studium dokonano podziału dróg na klasy, uwzględniając kategorie istniejących dróg, ich funkcje w obsłudze ruchu oraz funkcje w obsłudze zagospodarowania, a także wyposażenie i parametry techniczne. Przy klasyfikacji wzięto pod uwagę ustalenia obowiązującego planu miejscowego oraz wnioski zgłoszone przez zarządy dróg wojewódzkich.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U.99.43.430) przez klasę drogi, rozumie się przyporządkowanie drodze odpowiednich parametrów technicznych, wynikających z jej cech funkcjonalnych.

Do dróg głównych zaliczono w szczególności drogi przejmujące największe obciążenie ruchem oraz drogi łączące siedziby powiatów między sobą, siedziby powiatów z siedzibami gmin oraz siedziby gmin między sobą. Do dróg zbiorczych zakwalifikowano ważniejsze drogi łączące poszczególne miejscowości z drogami głównymi, siedziby gmin z większymi miejscowościami oraz inne drogi zapewniające ważne gospodarczo i społecznie połączenia wewnętrzne i zewnętrzne gminy.

Zasadniczy problem przy przypisywaniu klas drogom, stanowi niepełne dostosowanie parametrów technicznych dróg do funkcji przez nie pełnionych. Większy ruch i większy zakres obsługi ruchu ponadlokalnego, wymagają wyższych parametrów technicznych i ograniczenia zakresu obsługi przyległego zagospodarowania.

Do dróg głównych w stanie istniejącym zaliczono:

drogę krajową nr 66,

drogę powiatową nr 2077B (Plewki – Ciechanowiec).

Do dróg zbiorczych zaliczono:

drogę wojewódzką nr 659

oraz następujące drogi powiatowe:

nr 2065B, Wysokie Mazowieckie – Jabłoń Kościelna (1,3 km)

nr 2068B, Dąbrówka Kościelna – Jabłoń Jankowce (5,9 km)

nr 2070B, Brzóska Brzezińskie – Dąbrówka Kościelna - Wojny Szuby Szlacheckie – Piętki Basie (5,4 km)

nr 2071B, Średnica Jakubowięta – Jabłoń Kikolskie (5,3 km)

nr 2074B, Wysokie Mazowieckie – Dąbrowa Wielka (3,9 km)

nr 2076B, Plewki – Bryki (1,6 km)

nr 2078B, Szepietowo - Dąbrowa Moczydły

nr 2081B, Dąbrowa Moczydły – Dąbrowa Łazy – Dąbrowa Wielka

nr 2086B, Dąbrówka Kościelna – Wyszonki Kościelne (9,2 km)

nr 2108B, Stawiereje Podleśne – Krasowo Wólka – Rzepki - Wyliny Ruś – Warele Filipowicze

Pozostałe drogi powiatowe zaliczono do dróg lokalnych. Istniejące drogi gminne sklasyfikowano jako drogi lokalne lub dojazdowe.

W stanie istniejącym parametry i cechy użytkowe dróg głównych i zbiorczych, nie odpowiadają w pełni wymaganiom, określonym w obowiązujących przepisach. Dotyczy to w szczególności odległości między skrzyżowaniami, niewystarczającego wydzielenia ruchu pieszego i rowerowego, dużej liczby zjazdów do zagospodarowania.

Największe natężenie ruchu występuje na drodze krajowej na odcinku Szepietowo – Wysokie Mazowieckie.

Wielkości ruchu oraz przybliżoną prognozę ruchu na drodze nr 66, na podstawie Pomiarów Generalnych Ruchu przeprowadzonych w 1995 i 2000r. w umieszczono w tabeli.

Średni dobowy ruch (SDR) w 1995 i 2000 r oraz prognoza dla roku 2015 na drodze krajowej nr 66.

L. p	Numer drogi	Odcinek	SDR 1995r. pojazdy na dobę w obu kierunkach	SDR 2000r. pojazdy na dobę w obu kierunkach	Miarodajny ruch godzinowy w 50-tej godzinie w roku w obu kier. w 2000r	Prognoza dla 2020 r. pojazdy na dobę w obu kierunkach (SDR 2000 x 2,07)	Prognoza dla 2020r. pojazdy na godzinę w obu kierunkach
1	2	3	4	5	6	7	8
1	66	Wysokie Mazowieckie – Szepietowo	2400	3429	420	7100	850
2	66	Szepietowo - Brańsk	600	904	110	1870	390

Źródło: „Ruch drogowy 1995” Transprojekt Warszawa, Warszawa 1996, „Ruch drogowy 2000” Transprojekt Warszawa, Warszawa 2001, „Zasady prognozowania ruchu drogowego” - serwis informacyjny Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (Biuro Studiów Sieci Drogowej) 2002r.

Na podstawie w/w pomiarów i prognoz oraz obserwacji własnych stwierdza się, że droga krajowa posiada rezerwy przepustowości, natomiast rozkład ruchu (odcinkowe zmiany wielkości natężeń) wskazuje na niedużą wielkość ruchu tranzytowego. Udział ruchu pojazdów innych niż osobowe (w tym dostawczych, ciężarowych, ciągników rolniczych i autobusów) wynosi ok. 30% i jest typowy dla dróg krajowych.

Ruch na drodze wojewódzkiej na podstawie własnych pomiarów szacuje się na ok. 1.200 pojazdów samochodowych w ciągu doby w obu kierunkach (poniżej 200 pojazdów w ciągu godziny). Według zasad prognozowania ruchu dla dróg wojewódzkich GDDKiA, średni roczny wskaźnik wzrostu ruchu pojazdów samochodowych dla tej kategorii dróg należy przyjmować w wysokości 1,029. Wielkość ruchu w 2020r. szacuje się na ok. 2.100 pojazdów w ciągu doby w obydwu kierunkach (1.200 x 1,029²⁰) t.j. ok. 250 pojazdów w 50-tej godzinie w roku. Oznacza to, że droga wojewódzka również posiada duże rezerwy przepustowości.

Również drogi powiatowe i gminne posiadają i posiadać będą znaczne rezerwy przepustowości.

Elementami krytycznymi układu drogowego są:

- odcinki drogi krajowej na terenie zabudowy wsi gminnej, ze względu na zagrożenie bezpieczeństwa, wynikające z konieczności obsługi zagospodarowania przez drogę prowadzącą ruch krajowy i regionalny, problemy te będą narastały w miarę wzrostu ruchu,
- jednopoziomowe przejazdy przez tory kolejowe.

Komunikacja publiczna.

Komunikacja kolejowa.

Komunikacja kolejowa ma największe znaczenie dla obsługi komunikacją zbiorową gminy.

Przez Szepietowo przebiega pierwszorzędna dwutorowa zelektryfikowana linia znaczenia państwowego: Warszawa – Białystok – Sokółka – Kuźnica Białostocka/Grodno, wymieniona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2000r. w sprawie wykazu linii kolejowych, które ze względów gospodarczych, społecznych, obronnych lub ekologicznych mają znaczenie państwowe. Linia ta prowadzi wszystkie rodzaje ruchu – osobowy dalekobieżny i regionalny oraz towarowy.

Obsługę pasażerską na terenie gminy zapewniają: stacja Szepietowo oraz przystanki Dąbrowa Łązy i Szymbory. Część obszaru gminy znajduje się także w zasięgu obsługi przystanków w Kitach i Jabłoni Kościelnej.

W listopadzie 2005 r. na stacji Szepietowo odprawiano w ciągu doby 20 par pociągów, w tym 10 pospiesznych oraz 10 pociągów osobowych regionalnych relacji Białystok – Małkinia. Szepietowo posiada bezpośrednie połączenie kolejowe z następującymi dużymi miastami w Polsce: Warszawa, Białystok, Częstochowa, Katowice, Bielsko-Biała, Toruń, Bydgoszcz, Wrocław, Kraków, Suwałki. Pomimo dużej liczby pociągów i znacznego zmniejszenia się liczby podróży koleją, problemami są: okresowe nadmierne zatłoczenie oraz ogólny niski standard obsługi.

Komunikacja autobusowa.

Komunikację autobusową zapewniają przede wszystkim linie obsługiwane przez przedsiębiorstwa PPKS.

W dniu powszednim, w ciągu doby z głównego przystanku autobusowego przy stacji kolejowej odjeżdżają 52 autobusy, w tym 25 do Wysokiego Mazowieckiego, 14 do Ciechanowca i 5 do Brańska. Oferta przewozowa dostosowana jest do istniejącego zapotrzebowania. Główne linie przebiegają wzdłuż drogi krajowej, wojewódzkiej oraz powiatowej w kierunku Ciechanowca. Godziny kursowania autobusów dostosowane są do godzin rozpoczynania i kończenia pracy oraz nauki i przyjazdów oraz odjazdów pociągów.

Przystanki autobusowe częściowo wyposażone są w zatoki i wiaty.

Transport ładunków.

Głównymi źródłami i celami ruchu ciężarowego są zakłady zlokalizowane po północnej stronie stacji kolejowej. Tereny te są łatwo dostępne z drogi krajowej.

Rola kolei w obsłudze transportu ładunków stale maleje. Obsługa odbywa się przy pomocy torów ogólnoładunkowych i bocznic włączonych do układu torowego stacji Szepietowo..

Część ruchu ciężarowego na terenie gminy stanowi ruch tranzytowy, który odbywa się przede wszystkim drogą krajową.

Duży udział w ruchu ciężarowym mają pojazdy obsługi rolnictwa i transportu produktów spożywczych. Związane to jest z istnieniem zakładów mleczarskich w Wysokim Mazowieckiem i specjalizacją gospodarstw rolnych w tym rodzaju produkcji.

Ruch pieszy i rowerowy.

Ruch pieszy na ulicach w centrum wsi odbywa się na wydzielonych chodnikach.

Większość odcinków dróg układu podstawowego (głównych i zbiorczych) poza terenami zabudowanymi oraz większość dróg lokalnych w gminie nie posiada chodników, co stwarza duże zagrożenie dla bezpieczeństwa pieszych.

Na terenie gminy brak jest wydzielonych ścieżek rowerowych. Ruch rowerowy odbywa się na ogólnodostępnych jezdniach dróg publicznych. Zagrożenie bezpieczeństwa rowerzystów występuje szczególnie na drodze krajowej, wojewódzkiej i niektórych dróg powiatowych, prowadzących m.in. w stronę Ciechanowca i Wyszonk Kościelnych.

Parkowanie pojazdów.

Na terenie gminy nie występują problemy z parkowaniem pojazdów, poza rejonem stacji kolejowej, szczególnie w piątki, niedziele i w porze popołudniowej.

1.8. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowych ustaleń planistycznych i strategii rozwoju jednostek administracyjnych.

Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo przewiduje m.in.:

- systematyczną modernizację, poprawę standardów korzystania z systemu drogowo – ulicznego w gminie Szepietowo poprzez konsekwentne utrzymanie parametrów dróg, adekwatnych do klasy drogi,
- w studium nie zakłada się budowy obwodnicy miejscowości gminnej, ze względu na niskie natężenie ruchu,
- w studium sugeruje się konieczność budowy bezkolizyjnych przejazdów ponad linią kolejową

„Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo” przewidywał m.in.:

- modernizację istniejącej drogi krajowej w jej istniejącym przebiegu (m.in. poprzez jej poszerzenie na odcinku przebiegającym przez Szepietowo i budowę utwardzonych poboczy na pozostałych odcinkach) do klasy drogi głównej,
- modernizację pozostałych dróg publicznych według istniejących przebiegów,
- budowę bezkolizyjnych skrzyżowań dróg z układem kolejowym, przy czym ze względu na lokalne uwarunkowania, ograniczenia terenowe oraz wymagane parametry dla takich rozwiązań, ich rozwiązanie w granicach terenów wyznaczonych planem będzie w większości niemożliwe, szczególnie dotyczy to miejsc istniejących przejazdów w Szepietowie, problemy te wymagają szczególnie starannego przeanalizowania podczas sporządzania nowych planów miejscowych,
- wytworzenie nowych połączeń na terenach nowego zainwestowania po północnej i południowej stronie linii kolejowej
- budowę dróg obsługujących tereny nowego zagospodarowania.

„Strategia rozwoju województwa podlaskiego” przewiduje m.in.:

- modernizację drogi krajowej nr 66 minimum do klasy drogi głównej
- modernizację drogi powiatowej nr 23743 Szepietowo – Ciechanowiec
- podniesienie parametrów linii kolejowej Warszawa – Białystok
- modernizację i poprawę standardów pozostałej infrastruktury komunikacyjnej województwa.

„Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego” przewiduje m.in.:

- stworzenie warunków dla trwałego i zrównoważonego rozwoju województwa, poprawy warunków życia jego mieszkańców i konkurencyjności m.in. poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury transportowej.

W *Planie* wskazano na możliwość wzrostu aktywności społecznej i gospodarczej wykorzystujące systemy infrastruktury technicznej drogowy i kolejowy. Koncepcja systemu transportowego województwa, przyjęta w *Planie*, uwzględnia przebieg wyżej opisanych dróg i linii kolejowej oraz ich modernizację.

Plan przewiduje m.in.:

usprawnienie sieci dróg wojewódzkich poprzez budowę, przebudowę i remonty, obejmujące głównie dostosowanie parametrów technicznych do wymagań ruchu, budowę chodników i ścieżek rowerowych, zwłaszcza na terenach zabudowanych oraz poprawę bezpieczeństwa ruchu w tym także na terenie gminy Szepietowo, modernizację układu kolejowego, w tym linii Warszawa - Białystok, rozwój pasażerskich przewozów regionalnych i poprawę standardów obsługi.

„Strategia rozwoju gminy Szepietowo” jako jeden z celów strategicznych ustala: zapewnienie wysokiego standardu życia mieszkańców i korzystnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej poprzez rozwój infrastruktury technicznej. Realizacji tego celu służyć mają m.in. modernizacje dróg wszystkich kategorii i klas, zapewniające dostępność i spójność komunikacyjną gminy, poprawę standardów i warunków bezpieczeństwa ruchu oraz dogodny dojazd do celów *podróży*.

Ocena funkcjonowania i możliwości rozwoju systemu transportowego gminy.

Do podstawowych problemów funkcjonowania systemu transportowego gminy należą:

- niezhierarchizowany układ drogowy – drogi prowadzące ruch krajowy i regionalny obsługują jednocześnie przyległą zabudowę, problem ten dotyczy drogi krajowej, w mniejszym stopniu drogi wojewódzkiej i odcinków dróg powiatowych (np. Szepietowo – Ciechanowiec)
- „nieczytelny” i skomplikowany przebieg drogi krajowej przez Szepietowo,
- zagrożenie bezpieczeństwa „niechronionych użytkowników ruchu” (pieszych i rowerzystów) z uwagi na braki w wyposażeniu w chodniki i ścieżki rowerowe,
- brak możliwości lub trudności w dostosowaniu parametrów technicznych i użytkowych dróg głównych i zbiorczych na terenach zabudowy, w zakresie ograniczenia dostępności do drogi i obsługi przyległego zagospodarowania oraz zwiększenia odległości pomiędzy skrzyżowaniami, poprzez ograniczenie ich liczby,
- jednopoziomowe skrzyżowania dróg układu podstawowego z linią kolejową,
- nierozwiązany problem parkowania w rejonie stacji kolejowej.

Uwarunkowaniami sprzyjającymi rozwojowi gminy są:

- dobra dostępność komunikacyjna gminy
- położenie przy linii kolejowej, mogącej zapewnić dobre warunki dojazdu do pracy i nauki do dużych ośrodków miejskich Warszawy i Białegostoku, pod warunkiem podwyższenia standardu obsługi
- rezerwy terenu w planach miejscowych, w większości wystarczające dla rozbudowy układu drogowego
- możliwości budowy jezdni twardych oraz chodników i ścieżek rowerowych z uwagi na wystarczającą w większości szerokość pasów drogowych lub możliwości ich poszerzenia, przede wszystkim na terenach otwartych..

Zagrożeniami dla rozwoju mogą być:

- opóźnienia w rozbudowie i modernizacji układu drogowego,
- niedostatek środków finansowych na rozwój i utrzymanie sieci drogowej oraz komunikacji publicznej,
- konflikty społeczne i ekologiczne, ujawniające się przy modernizacji i rozbudowie układu drogowego.

13.3. Zaopatrzenie w wodę

System zaopatrzenia w wodę gminy Szepietowo oparty jest na sześciu stacjach ujmowania i uzdatniania wody z czwartorzędowego poziomu wodonośnego.

Stacja uzdatniania wody SUW Szepietowo

Pozwolenie wodno-prawne ważne do 31 lipca 2014 r., na pobór wód podziemnych w ilości $Q_{h_{max}} = 62 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{d_{max}} = 738 \text{ m}^3/\text{d}$. Ujęcie posiada ustalone w kategorii B zasoby wód podziemnych w wysokości $81 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji $S=8,8 \text{ m}$, zatwierdzonych decyzją Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku, znak Geol. 010/121/71 z dnia 14 października 1971 r.

Woda ujmowana jest poprzez dwie studnie głębinowe.

Studnia wiercona SW-1A

głębokość – 80 m

Studnia wiercona SW-2

głębokość – 76 m

Ujmowana woda gromadzona jest w dwóch zbiornikach hydroforowych o $V=4500 \text{ l}$ każdy, z osprzątem.

Ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej dla ujęcia w promieniu $r= 8 - 11 \text{ m}$ decyzją Starosty Wysokomazowieckiego z dnia 14 marca 2000 r., Nr RA.6212-SO-1/00. Strefa ta w pełni zamyka się w granicach gminnej działki, na której jest posadowiona. Nie ustanowiono strefy ochrony pośredniej dla w/w ujęcia wód.

Stacja uzdatniania wody SUW Średnica

Pozwolenie wodno-prawne ważne do 31 sierpnia 2014 r., na pobór wód podziemnych w ilości $Q_{h_{max}} = 15 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{d_{max}} = 240 \text{ m}^3/\text{d}$. Ujęcie posiada ustalone w kategorii B zasoby wód podziemnych w

wysokości 73,5 m³/h, przy depresji S=6 m, zatwierdzonych decyzją Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Planowania Gospodarczego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku, znak KPG.Geol.-72-128/68 z dnia 7 sierpnia 1968 r.

Woda ujmowana jest poprzez jedną studnię głębinową.

Studnia wiercona SW-1

głębokość – 90 m

Ujmowana woda gromadzona jest w dwóch zbiornikach hydroforowych o V=1500 l każdy, z osprzątem.

Ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej dla ujęcia w promieniu r=4,7 – 8 m decyzją starosty Wysokomazowieckiego z dnia 3 września 1999 r., Nr RA.7620-3/99. Strefa ta w pełni zamyka się w granicach gminnej działki, na której jest posadowiona. Nie ustanowiono strefy ochrony pośredniej dla w/w ujęcia wód.

Stacja uzdatniania wody SUW Wojny Krupy

Pozwolenie wodno-prawne Decyzja ważne do 31.03.2007 r.

Woda ujmowana jest poprzez dwie studnie wiercone

Wydajność SUW Wojny Krupy

Q stacji = 70 m³/h

Q dobowe = 900 m³/d

Ujęcie posiada strefę ochrony bezpośredniej, ustanowioną dnia 27 lutego 1995 r. przez Wojewodę Łomżyńskiego Nr OŚ.6210.I-4/95.

Stacja uzdatniania wody SUW Szepietowo Nowe Podleśne

Pozwolenie wodno-prawne ważne do 30 sierpnia 2009 r., na pobór wód podziemnych w ilości Q_{h,max} = 68,5 m³/h, Q_{d,max} = 761 m³/d. Ujęcie posiada ustalone w kategorii B zasoby wód podziemnych w wysokości 105 m³/h, przy depresji S=10 m, zatwierdzonych decyzją Wojewody Łomżyńskiego.

Woda ujmowana jest poprzez dwie studnie głębinowe.

Studnia wiercona SW-1

głębokość – 110 m

Studnia wiercona SW-2

głębokość – 107 m

Ujmowana woda gromadzona jest w dwóch zbiornikach hydroforowych o V=6000 l każdy, z osprzątem.

Ujęcie nie posiada stref ochrony bezpośredniej i pośredniej.

Stacja uzdatniania wody SUW Dąbrówka Kościelna

Pozwolenie wodno-prawne ważne do 28.02.2006 r.

Woda ujmowana jest poprzez dwie studnie wiercone SW1 -77mb i SW2 - 76mb.

Wydajność

Q stacji = 48 m³/h

Q dobowe = 620 m³/d

Ujęcie posiada strefę ochrony bezpośredniej o promieniu r=10 m., która zamyka się w obrębie Działki SUW Dąbrówka Kościelna.

Stacja uzdatniania wody SUW Bryki – poza obszarem gminy

Pozwolenie wodno-prawne ważne do 15 kwietnia 2014 r., na pobór wód podziemnych w ilości Q_{h,max} = 48 m³/h, Q_{d,max} = 572 m³/d. Ujęcie posiada ustalone w kategorii B zasoby wód podziemnych w wysokości 81 m³/h, przy depresji S=24 m, zatwierdzonych decyzją Wojewody Łomżyńskiego nr OS.7524/9/93 z dnia 20 grudnia 1993 r.

Woda ujmowana jest poprzez dwie studnie głębinowe.

Studnia wiercona SW-1

głębokość – 90 m

Studnia wiercona SW-2

głębokość – 114 m

Ujmowana woda gromadzona jest w dwóch zbiornikach hydroforowych o V=6000 l każdy, z osprzątem.

Ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej dla studni SW-1 i SW-2 o promieniu 10 m decyzją Wojewody Łomżyńskiego nr OS.6210.I-9/94 z dnia 23 marca 1994 r. Strefa ta w pełni zamyka się w granicach gminnej działki, na której jest posadowiona. Nie ustanowiono strefy ochrony pośredniej dla w/w ujęć wód.

W/w stacje uzdatniania wody wraz z ujęciami nie są monitorowane pod względem bezpieczeństwa i nie są chronione.

Z punktu widzenia zasobów wodnych na ujęciach występuje rezerwa, natomiast istniejące urządzenia stacji uzdatniania wody wymagają modernizacji i rozbudowy, szczególnie ujęcie Szepietowo, Wojny Krupy, Średnica.

13.4. Ocena stanu istniejącego wodociągów

Wszystkie wsie w gminie Szepietowo są podłączone do wodociągu gminnego. Poza jego zasięgiem znajdują się pojedyncze kolonie oraz rozproszone gospodarstwa. Ogólna długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 112 km., podłączone są do niej 1599 budynki mieszkalne (w tym zbiorowego zamieszkania).

Sieć wodociągowa gminy Szepietowo składa się z sześciu sieci wodociągowych. Tylko dwie z nich „Średnica” oraz „Dąbrówka Kościelna” są spięte w system pozwalający na awaryjny przesył wody.

SUW Szepietowo – zaopatruje położoną na południe od linii kolejowej część wsi gminnej.

Stacja uzdatniania wody SUW Średnica – zaopatruje położoną na północ od linii kolejowej część miejscowości gminnej oraz wsie Średnica Maćkowięta, Średnica Pawłowięta, Średnica Jakubowięta.

Stacja uzdatniania wody SUW Dąbrówka Kościelna – Dąbrówka Kościelna, Wojny Piecki, Pułazie Świerże, Wyszonki Posele, Pułazie Wojdyły, Stawiereje Podleśne, Stawiereje Michałowięta, Moczydły Stanisławowięta, Moczydły Jakubowięta, Szymbory Andrzejowięta, Szymbory Włodki, Szymbory Jakubowięta, Jabłoń Kikolskie, Jabłoń Samsony.

Stacja uzdatniania wody SUW Wojny Krupy – zaopatruje wsie: Wojny Szuby Włociańskie, Wojny Szuby Szlacheckie, Wojny Krupy, Wojny Pietrasze, Wojny Pogorzal, Wojny Wawrzyńce, Warele Filipowicze, Warele Nowe, Zalesie Nowe, Wyliny Ruś.

Stacja uzdatniania wody SUW Szepietowo Nowe Podleśne – zaopatruje wsie: Gierałty Nowe, Wojny Izdebnik, Szepietowo Podleśne Nowe, Szepietowo Wawrzyńce, Szepietowo Podleśne, Szepietowo Żaki, Szepietowo Janówka, Dąbrowa Moczydły, Dąbrowa Wilki, Dąbrowa Tworki, Dąbrowa Bybytki oraz kolonie Dąbrowy Łazy.

Stacja uzdatniania wody SUW Bryki – zaopatruje wsie: Włosty Olszanka, Plewki, Dąbrowa Dołęgi, Dąbrowa Łazy, Dąbrowa Kaski, Dąbrowa Zabłotna, Dąbrowa Gogole, Kamień Stary, Kamień Rupie. Przebieg wodociągów w gminie ilustrują rysunki „Infrastruktura, stan istniejący” oraz Sieć wodociągowa w Szepietowie.

13.5. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Sieć kanalizacji sanitarnej w gminie Szepietowo obejmuje miejscowość gminną oraz osadę Szepietowo Wawrzyńce łącznie około 11,5 km. kolektorów sanitarnych, kanałów ulicznych i przykanalików. Poza zasięgiem kanalizacji sanitarnej jest północna część miejscowości gminnej. Sieć kanalizacji deszczowej znajduje się tylko na terenie miejscowości gminnej. Łączna długość kanałów deszczowych w Szepietowie wynosi 8,7 km. Do kanalizacji sanitarnej podłączone są 364 budynki.

Zarządcą sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Szepietowo jest Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczania w Szepietowie.

Ścieki bytowo-gospodarcze prowadzone są kanalizacją sanitarną i odprowadzane są do gminnej oczyszczalni ścieków w Szepietowie. Obiekt ten przekazany został do eksploatacji w 1991 r., jako oczyszczalnia tymczasowa. W 2003 r. wykonano gruntowną modernizację oczyszczalni ścieków. Jest to biologiczna oczyszczalnia ścieków typu SBR BIOVAC, o przepustowości projektowej docelowej $Q_{d\text{sr}} = 350 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{d\text{max}} = 400 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{h\text{sr}} = 16,7 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{h\text{max}} = 34 \text{ m}^3/\text{h}$. Na mocy decyzji Starosty Wysokomazowieckiego RA.6223-15/03 z dnia 22 sierpnia 2003 r. udzielono pozwolenia wodnorawnego na szczególne korzystanie z wód dla potrzeb oczyszczalni ścieków, w której wyznaczono limity ilości odprowadzanych ścieków: $Q_{d\text{sr}} = 175 \text{ m}^3/\text{dobę}$, $Q_{d\text{max}} = 200 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{h\text{max}} = 17$

m³/h. Redukcja zanieczyszczeń (projektowa) BZT5 wynosi 96%. Zrzut podczyszczonych ścieków odbywa się grawitacyjnie do rowu i kanału melioracyjnego, a stamtąd trafiają one do rzeki Brok. Wokół oczyszczalni ścieków nie wyznaczono strefy izolacji sanitarnej, która wykraczałaby poza obręb działki.

Osad powstający wskutek oczyszczania ścieków jest tymczasowo składowany na terenie oczyszczalni ścieków, a następnie jest on przewożony na gminne składowisko odpadów w Dąbrówce Kościelnej. Na terenach gminy Szepietowo nie objętych siecią kanalizacyjną, ścieki są gromadzone w zbiornikach bezodpływowych (często nieuszczelnionych) i wywożone do punktu zlewnego mieszczącego się przy oczyszczalni ścieków w Szepietowie albo odprowadzane bez oczyszczania do gruntu powodując zanieczyszczenie środowiska naturalnego.

13.6. Elektroenergetyka

Organizacja systemu.

Na terenie gminy Szepietowo nie występują źródła wytwarzania energii elektrycznej.

Z uwagi na brak własnej stacji 110/15kV gmina zasilana jest z Wysokiego Mazowieckiego, gdzie znajduje się główny punkt zasilania - stacja redukcyjna 110/15 kV, zwana GPZ.

Ze stacji tej wyprowadzonych jest szereg linii napowietrznych, z których część stanowi sieć gminną średniego napięcia. W gminie funkcjonuje jeden system średniego napięcia 15 kV.

Sieci, w przeważającej mierze napowietrzne, doprowadzają napięcie do stacji transformatorowych, w których następuje obniżenie napięcia średniego do wartości 0,4 kV, które jest napięciem sieci konsumpcyjnej i oświetleniowej.

Stacje transformatorowe na terenie gminy są w zdecydowanej większości, w wykonaniu prefabrykowanym, wolnostojące, słupowe.

Łącznie na terenie gminy Szepietowo ustawiono 70 stacji transformatorowych.

Sieć energetyczna, na terenie gminy jest administrowana i eksploatowana przez Zakład Energetyczny Białystok S.A., Rejon Energetyczny Wysokie Mazowieckie, Posterunek Energetyczny w Wysokim Mazowieckim przy ul. Wspólnej 41.

Powiązania z układami zewnętrznymi.

W zakresie systemu zasilającego:

Przez teren gminy Szepietowo przebiegają tranzytowo trzy jednotorowe linie wysokiego napięcia: 110 kV relacji Czyżew – Wysokie Mazowieckie - Łapy oraz Wysokie Mazowieckie – Ciechanowiec, które pośrednio biorą udział w zaopatrywaniu gminy Szepietowo w energię elektryczną średniego napięcia 15kV, bowiem zasilają stację 110/15kV w Wysokim Mazowieckim, która z kolei dostarcza energię elektryczną SN 15kV również na teren gminy Szepietowo. Wzdłuż tej linii wyznaczona jest strefa izolacji sanitarnej o szerokości 19 m. od osi linii ograniczająca zabudowę.

400 kV relacji Miłosna-Narew, która nie bierze udziału w zaopatrywaniu gminy Szepietowo w energię elektryczną. Wzdłuż tej linii wyznaczona jest strefa izolacji sanitarnej o szerokości 100 m. od osi linii ograniczająca zabudowę.

W zakresie systemu rozdzielczego:

Sieć linii średniego napięcia jest spięta, jej odcinki wyprowadzane są poza gminę i zasilają sąsiednie miejscowości. W razie awarii możliwe jest podawanie prądu w kierunku Szepietowa liniami średniego napięcia z poza terenu gminy.

13.7. Zaopatrzenie w gaz

Przez obszar gminy Szepietowo, w północnej jej części przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Białystok – Łomża $\varnothing=250$ mm. Wzdłuż gazociągu wyznaczono strefę izolacji sanitarnej o szerokości 100 m. od osi gazociągu, które ogranicza zainwestowanie w jego rejonie

Gmina Szepietowo nie jest podłączona do krajowej sieci gazowej.

1.13. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy nie istnieją zbiorcze systemy ogrzewania. Budownictwo jednorodzinne, zakłady usługowe i szkoły posiadają indywidualne systemy grzewcze oparte na paliwach stałych, oleju

opałowym lub gazie (ze zbiorników). Jedyne zorganizowany system grzewczy w gminie posiada Spółdzielnia Mieszkaniowa.

1.14. Gospodarka odpadami

Legalne składowisko odpadów komunalnych na terenie gminy Szepietowo położone jest na gruntach wsi Dąbrówka Kościelna, w bezpiecznej odległości od zabudowy – około 1000 m. Wokół składowiska została wyznaczona strefa ochronna 500 m, która nie została następnie przekształcona w obszar ograniczonego użytkowania. Jego eksploatacja trwa od 1984 r.

Składowisko zorganizowano na terenie po byłej żwirowni, zajmuje powierzchnię 2,3 ha (100 m x 230 m). Wody gruntowe zalegają około 6 m poniżej poziomu terenu, stąd przyjęto głębokość wysypiska – 4,5 m. Warstwą izolującą wody infiltracyjne jest glina. Składowisko ze względu na stopień wypełnienia nie daje możliwości wykonania drenażu odsączającego oraz uszczelnienia podłoża materiałami sztucznymi (geomembrany, geowłkniny).

Całkowita chłonność – 72.285 m³

Stopień wypełnienia – 60%

Chłonność aktualna – 28.914 m³

Przyjęto następującą technologię składowania odpadów:

Układanie warstwami przywiezionych odpadów

Ugniatanie sprzętem mechanicznym

Zaizolowanie pryzm warstwą ziemi, minimum 15 cm.

Wysokość pryzm z odpadów świeżych nie może być wyższa niż 1,5 m, a kąt nasypu maksymalnie 30°. Po zakończeniu eksploatacji poszczególnych części składowiska górna warstwa izolacyjna musi mieć minimum 1 m.

Składowisko odpadów komunalnych przyjmuje odpady z terenu całej gminy. Obecnie jest ono eksploatowane przez: Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczania w Szepietowie.

W obrębie składowiska wydzielono plac, na którym ustawiono pojemniki do segregacji odpadów (stłuczka szklana, opakowania PET).

Planowana jest rozbudowa i modernizacja istniejącego składowiska.

W 2004 r. gmina przyjęła program gospodarki odpadami na lata 2004 – 2007, z perspektywą 2008-2011.

Pozostałe zagadnienia gospodarki odpadami

Na terenie gminy znajduje się także duża ilość „dzikich” wysypisk odpadów, które zlokalizowane są zwłaszcza w wyrobiskach po piaskach i żwirach znajdujących się w lasach i na obrzeżach wsi.

Zjawisko to osiągnęło niepokojące rozmiary, stało się wręcz powszechne.

Na terenie miejscowości gminnej zorganizowano systemem segregacji odpadów. Rozstawionych jest 10 kompletów pojemników do selektywnej zbiórki odpadów.

1.15. Cmentarze

Na terenie gminy Szepietowo funkcjonują 3 cmentarze grzebalne w Szepietowie Dąbrówce Kościelnej oraz Wojnach Krupach. Obecnie nie przewiduje się powiększenia tych obiektów.

XV. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego Województwa Podlaskiego, gmina Szepietowo położona jest w granicach obszaru funkcjonalnego zachodniego, obejmującego powiaty: grajewski, kolneński, łomżyński, m. Łomżę, wysokomazowiecki, zambrowski, w rejonie produkcyjnym mazowiecko-bielskim.

Zadania postulowane do uwzględnienia w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo, wynikające ze średnio i długookresowych ustaleń planu to:

- modernizacja drogi krajowej nr 66, z dostosowaniem parametrów technicznych ustalonej klasy funkcjonalnej (docelowo „G”)
- dostosowanie drogi wojewódzkiej nr 659 relacji Topczewo – Dąbrówka Kościelna – droga krajowa nr 66 do parametrów klasy Z
- dostosowanie linii kolejowej magistralnej E75 Warszawa – Białystok – Trakiszki - granica państwa do międzynarodowych potrzeb przewozowych,
- na terenach przyległych do drogi krajowej nr 66 zapewnić pasy izolacji akustycznej oraz określić zasady ochrony stref zamieszkania od uciążliwości ruchu drogowego,
- uwzględnić tereny pod wytyczenie ścieżek rowerowych
- z zakresu infrastruktury gazowniczej: budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Wysokie Mazowieckie – Ciechanowiec – Perlejewo, wraz ze stacją redukcyjną

16. Wykorzystane materiały:

1. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo.* Ośrodek Naukowo-Konsultacyjny Piotr Fogel, Szepietowo 2003.
2. *Wykaz gruntów w klasach bonitacyjnych* – UG Szepietowo 2004
3. *Ludność. Stan oraz struktura demograficzna i społeczno-ekonomiczna Województwo Podlaskie.* Urząd Statystyczny Białystok. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny. Białystok 2003.
4. *Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów i pogłowie zwierząt gospodarskich Województwo Podlaskie.* Urząd Statystyczny Białystok. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny. Białystok 2003.
5. *Podstawowe informacje ze spisów powszechnych gmina wiejska Szepietowo, powiat wysokomazowiecki, województwo podlaskie.* Urząd Statystyczny Białystok. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, Powszechny Spis Rolny. Białystok 2003.
6. *Program ochrony środowiska dla gminy Szepietowo na lata 2004-2011.* Instytut Zrównoważonego Rozwoju Sp. z o.o. Białystok 2004
7. *Plan gospodarki odpadami dla gminy Szepietowo.* Eko-Efekt Sp. z o.o. Białystok 2003
8. *Plan rozwoju lokalnego gminy Szepietowo.* Eko-Efekt Sp. z o.o. Białystok 2004.
9. *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego.* (Uchwała nr IX/80/03 z dnia 27 czerwca 2003 r. Sejmiku Województwa Podlaskiego.
10. *Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Szepietowo.* Uchwała nr 118/XXIV Rady Gminy w Szepietowie z dnia 25 marca 1993 r.
11. *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego fragmentów wsi Włosty Olszanka i Dąbrowa Wilki.* Uchwała nr IX/65/03 Rady Gminy w Szepietowie z dnia 29 października 2003 r.